

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ (International Cooperative Alliance, ICA)

ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2013

ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ

Αυτό το έγγραφο έχει συνταχθεί υπό την καθοδήγηση της Ομάδας Εργασίας Σχεδιασμού της "Διεθνούς Συνεταιριστικής Συμμαχίας" (ICA) από τον Cliff Mills και τον Will Davies, Centre for Mutual and Employee-owned Business, Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΙΝΑΙ:

Dame Pauline Green

Πρόεδρος της Διεθνούς Συνεταιριστικής
Συμμαχίας

Mark Craig

Συνεταιριστικός Όμιλος
(HB)

Zhang Wangshu

Κινεζική Συνομοσπονδία
Προμηθειών και Προώθησης (Κίνα)

Stéphane Bertrand

Desjardins (Καναδάς)

Nelson Kuria

Ασφαλιστικός Όμιλος CIC
(Κένυα)

Μετάφραση στα Ελληνικά: ΔΙΚΤΥΟ Κ.Α.Π.Α., Σίμος Δαλκυριάδης, Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Άρης Παπαθεοδωρόπουλος
Επιμέλεια φωτογραφίας - σύνθεση: Σίμος Δαλκυριάδης

Cliff Mills

Ο Cliff Mills είναι ένας έμπειρος επαγγελματίας στον τομέα της νομοθεσίας και διαχείρισης συνεταιρισμών, οργανώσεων αμοιβαίας συμμετοχής και οργανώσεων που βασίζονται σε μέλη. Έχει συγγράψει τα καταστατικά πολλών από τις κορυφαίες συνεταιριστικές εταιρείες λιανικής πώλησης του Ηνωμένου Βασιλείου και εργάστηκε εκτενώς στην ανάπτυξη νέων μοντέλων συνεταιρισμών και οργανισμών αμοιβαίας συμμετοχής για παροχή δημοσίων υπηρεσιών. Έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της συνεταιριστικής νομοθεσίας στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Επίσης είναι Ανώτερος Επιστημονικός Συνεργάτης στο Oxford Centre for Mutual and Employee-owned Business. Ο Cliff Mills είναι Κύριος Αναπληρωτής στο Mutuo, και σύμβουλος στο Capsticks Solicitors LLP και στο Cobbetts LLP.

Dr. Will Davies

Ο Will Davies είναι Επίκουρος Καθηγητής στο "Κέντρο Διεπιστημονικών Μεθοδολογιών" του πανεπιστημίου του Warwick. Η έρευνά του είχε ως αντικείμενο την οικονομική κοινωνιολογία και την πολιτική οικονομία. Έχει συγγράψει μια σειρά εκθέσεων για την αμοιβαιότητα, συμπεριλαμβανομένων των "Reinventing the Firm" (Demos, 2009), "Bringing Mutualism Back into Business" (Policy Network, 2010) και "All of Our Business" (Employee Ownership Association, 2012). Συμμετέχει τακτικά σε πολιτικές συζητήσεις στα μέσα ενημέρωσης σχετικά με την ιδιοκτησία και την αμοιβαιότητα, ενώ έχει γράψει για τους The Financial Times, το The New Statesman, το Prospect, το BBC και το New Left Review.

Ο Will Davies ήταν ο Ακαδημαϊκός Διευθυντής του "Centre for Mutual and Employee-owned Business" έως το Σεπτέμβριο του 2012. Ο Dr. Ruth Yeoman κατέχει τώρα τη θέση αυτή και έχει βοηθήσει στην ολοκλήρωση αυτού του Σχεδίου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

..... 01

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

..... 03

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

..... 04

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Συμμετοχή 07

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Βιωσιμότητα 13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ταυτότητα..... 19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Νομικό Πλαίσιο 25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Κεφάλαιο 31

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

..... 35

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

..... 39

ΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

..... 43

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2009, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ανακήρυξε το 2012 ως Έτος των Συνεταιρισμών (United Nations International Year of Co-operatives)¹.

Προς το παρόν, στο δεύτερο εξάμηνο του 2012, μετά από πέντε συνεχόμενα χρόνια χρηματοπιστωτικής αναταραχής, οι πιο ανεπτυγμένες οικονομίες του κόσμου παραμένουν σε κατάσταση κρίσης από την οποία δεν υπάρχει ακόμη εμφανής διέξοδος, και η προσπάθεια των αναπτυσσόμενων οικονομιών να επιτύχουν τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας, συναντά προβλήματα. Σε πολλές χώρες, οι κυβερνήσεις βρίσκονται σε υποχώρηση, περικόπτουν τις κοινωνικές και δημόσιες δαπάνες τους, αφήνοντας τους πολίτες ακόμα πιο ευάλωτους στην οικονομική αναταραχή. Σε άλλες περιπτώσεις, η ανισότητα συνεχίζει να αυξάνεται καθώς η οικονομική ισχύς μετατοπίζεται δραματικά με επακόλουθες κοινωνικές επιπτώσεις. Ένα κίνημα παγκόσμιας ισχύος σε Δύση και Ανατολή μπορεί να είναι εμφανές, αλλά εξακολουθεί να υπάρχει μειωμένη αίσθηση για το πώς οι πολιτικοί θεσμοί πρέπει να μεταρρυθμιστούν για να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη κοινωνική αναταραχή, η οικονομική στασιμότητα και η ανασφάλεια για το μέλλον.

Εν τω μέσω αυτής της αβεβαιότητας, οι συνεταιρισμοί μπορούν να προσφέρουν κάποια ελπίδα και μια διέξοδο για τους πολίτες όλου του κόσμου. Μεταξύ όλων των μοντέλων επιχειρηματικότητας, μόνο οι συνεταιρισμοί προφέρουν τους οικονομικούς πόρους μέσα σε ένα πλαίσιο δημοκρατικού έλεγχου. Το συνεταιριστικό μοντέλο είναι ένας εμπορικά αποδοτικός και αποτελεσματικός τρόπος επιχειρηματικής δραστηριότητας που λαμβάνει υπόψη του

2012 ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΤΟΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

“Οι συνεταιρισμοί αποτελούν μια υπενθύμιση προς τη διεθνή κοινότητα ότι είναι δυνατό να επιδειώξουμε τόσο την οικονομική βιωσιμότητα όσο και την κοινωνική ευθύνη.” Ban Ki-moon, Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ

Οι στόχοι των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Έτος των Συνεταιρισμών είναι οι εξής:

- Αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τους συνεταιρισμούς και τη συμβολή τους στην κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη και την επίτευξη των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας.
- Προώθηση της διαμόρφωσης και ανάπτυξης των συνεταιρισμών.
- Ενθάρρυνση των κυβερνήσεων να θεσπίσουν πολιτικές, νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις που να ευνοούν την διαμόρφωση, την ανάπτυξη και την σταθερότητα των συνεταιρισμών.

“Σπάνια κατά το παρελθόν τα επιχειρήματα υπέρ των συνεταιρισμών φαίνονταν τόσο ισχυρά”

ένα ευρύτερο φάσμα των ανθρώπινων αναγκών, σε βάθος χρόνου και με αξίες κατά τη λήψη των αποφάσεων. Πρόκειται για ένα μοντέλο το οποίο λειτουργεί ταυτόχρονα σε πολύ μικρή αλλά και σε πολύ μεγάλη κλίμακα. Ο συνεταιριστικός τομέας είναι παγκόσμιος, παρέχοντας εκατομμύρια θέσεις εργασίας σε όλο τον πλανήτη. Οι συνεταιρισμοί αναδεικνύουν την ατομική συμμετοχή, μπορούν να οικοδομήσουν την προσωπική αυτοπεποίθηση και ανθεκτικότητα και ταυτόχρονα δημιουργούν κοινωνικό κεφάλαιο.

Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις προσφέρουν μακροπρόθεσμη ασφάλεια, ενώ είναι ταυτόχρονα βιώσιμες και επιτυχημένες. Βρισκόμαστε σε μια ιστορική στιγμή ευκαιρίας για το συνεταιριστικό μοντέλο. Με τους πολιτικούς θεσμούς σε πολλές χώρες να δυσκολεύονται να συμβαδίσουν με έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο, είναι σημαντικό οι πολίτες να γίνονται όλο και πιο επινοητικοί, να επιχειρούν και να συνεταιρίζονται, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις αναπόφευκτες κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε ως παγκόσμια κοινότητα. Σπάνια πριν οι συνθήκες ανάπτυξης των συνεταιρισμών ήταν τόσο ευνοϊκές όσο από το 2012 και μετά. Αλλά αν δεν υπάρξει όμως, μια συντονισμένη δράση κατά τη διάρκεια των επόμενων ετών, η ευκαιρία αυτής της στιγμής θα χαθεί.

Μέχρι το 2020, η φτώχεια θα έχει αυξηθεί, η κατάσταση των νέων ανθρώπων θα έχει επιδεινωθεί και η υπερθέρμανση του πλανήτη θα έχει όλο και πιο συχνές επιπτώσεις στην καθημερινή ζωή. Μέχρι το 2020, πρέπει να είμαστε σε θέση να κοιτάξουμε πίσω στο 2012, καθώς θα αντιπροσωπεύει ένα σημείο καμπής για την συνεταιριστική ιδέα, και να δούμε τότε τη θετική συμβολή που είχε για την ασφάλεια, την ευημερία και την ευτυχία των ανθρώπων.

- Οι συνεταιρισμοί έχουν **1 δισεκατομμύριο μέλη** σε όλο τον κόσμο *Worldwatch Institute, Vital Signs publications, 22/2/2012*
- Στην Ινδία οι καταναλωτικές ανάγκες για το **67% των αγροτικών νοικοκυριών** καλύπτονται από τους συνεταιρισμούς *ILO (2011) “Οι συνεταιρισμοί για τους ανθρώπους επικεντρώνονται στην υπαίθρια γεωργία”*
- Το 40% των νοικοκυριών της Αφρικής ανήκουν σε συνεταιρισμούς
- Οι 300 μεγαλύτεροι συνεταιρισμοί είχαν συνολικό ετήσιο κύκλο εργασιών ύψους 2 τρισεκατομμυρίων δολαρίων, το 2010 *World Co-operative Monitor: Εξερευνώντας τη Συνεταιριστική Οικονομία 2012*

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

Το έγγραφο αυτό αποτελούσε αρχικά ένα προσχέδιο το οποίο κατατέθηκε στην Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Συνεταιριστικής Συμμαχίας (ICA) στο Μάντσεστερ τον Οκτώβριο του 2012. Μετά από σχολιασμό και συζήτηση, (που τώρα αντικατοπτρίζονται σε αυτή την παρούσα αναθεωρημένη έκδοση) το προσχέδιο εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση. Τώρα εκδίδεται πλέον στην τελική του μορφή.

Η θέση της Γενικής Συνέλευσης είναι ότι, το Διεθνές Έτος Συνεταιρισμών, όπως ορίστηκε από τα Ηνωμένα Έθνη, σηματοδοτεί την έναρξη μιας παγκόσμιας εκστρατείας για να την αναβάθμιση του συνεταιριστικού επιχειρηματικού μοντέλου προς ένα νέο επίπεδο. Ο φιλόδοξος στόχος αυτού του Σχεδίου -το "Όραμα 2020"- είναι η συνεταιριστική επιχειρηματική μορφή να γίνει μέχρι το 2020:

- Ο αναγνωρισμένος ηγέτης στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα
- Το μοντέλο που προτιμάται από τους ανθρώπους
- Η ταχύτερα αναπτυσσόμενη μορφή επιχείρησης

Το "Όραμα 2020" επιδιώκει να αξιοποιήσει τα επιτεύγματα του Διεθνούς Έτους των Συνεταιρισμών και την ανθεκτικότητα που επιδεικνύεται από το συνεταιριστικό μοντέλο κατά την μεγάλη οικονομική κατάρρευση.

“το Διεθνές Έτος των Συνεταιρισμών έδωσε ένα ισχυρό σημείο εστίασης πάνω στον τομέα”

Με την αποδοχή της στρατηγικής που περιγράφεται σε αυτό το σχέδιο, ο στόχος μας είναι να γίνει η δεκαετία 2011-2020 μια Συνεταιριστική Δεκαετία με ισχυρή ανάπτυξη.

Το Διεθνές Έτος των Συνεταιρισμών προσέδωσε ένα ισχυρό σημείο εστίασης επάνω στον συνεταιριστικό τομέα. Απέδωσε μια αυξημένη αίσθηση πάνω στον κοινό σκοπό, όπως φαίνεται από το φάσμα των δραστηριοτήτων και των εκδηλώσεων του Διεθνούς Έτους, με το πλήθος των διεθνών διασκέψεων και συνόδων κορυφής που πραγματοποιήθηκαν σε όλο τον κόσμο, με την εκπόνηση διακηρύξεων², καθώς και την ευρεία αφομοίωση του λογότυπου του Διεθνούς Έτους 2012 από τους συνεταιρισμούς σε όλο τον κόσμο. Έχει επίσης αναβαθμίσει την εικόνα των συνεταιρισμών, πέρα από τα όρια του ίδιου του τομέα, στην κοινωνία των πολιτών και στους κυβερνητικούς και διακυβερνητικούς οργανισμούς.

Αυτά είναι σημαντικά επιτεύγματα, αλλά πρέπει παράλληλα να εξεταστούν μέσα στο πλαίσιο των κυρίαρχων αναδυόμενων τάσεων που είναι και οι πιο πιθανές να διαμορφώσουν την πολιτική, τις κοινωνίες και τις οικονομίες μας στο άμεσο μέλλον³. Μερικές από τις πιο κρίσιμες Παγκόσμιες Τάσεις είναι οι εξής:

- Η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και η εξάντληση των πόρων

- Ένας ασταθής χρηματοπιστωτικός τομέας
- Η αυξανόμενη ανισότητα
- Ένα αυξανόμενο παγκόσμιο κενό διακυβέρνησης
- Μια νέα γενιά με περιορισμένα πολιτικά δικαιώματα
- Η απώλεια της εμπιστοσύνης στους πολιτικούς και οικονομικούς οργανισμούς

Οι συνεταιρισμοί έχουν ήδη μια σημαντική συμβολή στην άμβλυνση αυτών των πιεστικών παγκόσμιων προβλημάτων. Αλλά με την κατάλληλη υποστήριξη και τη μεγαλύτερη κατανόηση και αναγνώριση τους, θα μπορούσαν να συμβάλουν ακόμη περισσότερο. Για το λόγο αυτό πιστεύουμε ότι οι μεγάλες προτεραιότητες είναι να συμβάλλουμε ώστε πολύ περισσότεροι άνθρωποι να γνωρίσουν το συνεταιριστικό επιχειρηματικό μοντέλο, να προσφέρουμε στους ανθρώπους τα κατάλληλα εργαλεία και την υποστήριξη για τη δημιουργία, τη χρηματοδότηση και την ανάπτυξη βιώσιμων συνεταιρισμών, καθώς και να συμβάλλουμε στην άρση των εμποδίων που μπαίνουν στον δρόμο τους.

Ως εκ τούτου, ο σκοπός του παρόντος εγγράφου είναι να καθορίσει ένα σαφές Σχέδιο για μια Συνεταιριστική Δεκαετία και να παρέχει μια ξεκάθαρη κατεύθυνση για τα επόμενα χρόνια. Η πρόκληση είναι τώρα για την ICA, τους εθνικούς φορείς, τους οργανισμούς του τομέα, των κοινοτήτων των συνεταιρισμών και του κάθε μέλους τους, να προωθήσουν την υλοποίηση αυτού του σχεδίου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το σημείο εκκίνησης της στρατηγικής για ένα παγκόσμιο συνεταιριστικό μέλλον, είναι μια δυναμική αξίωση την οποία προβάλλουν οι συνεταιρισμοί προς τον κόσμο: Είναι η αξίωση ότι διαθέτουν ένα μοντέλο επιχειρηματικής δραστηριότητας το οποίο είναι καλύτερο και φέρνει μια πιο αποτελεσματική ισορροπία στην παγκόσμια οικονομία, σε σχέση με το υφιστάμενο κυρίαρχο μοντέλο.

- Οι συνεταιρισμοί είναι καλύτεροι, επειδή παρέχουν στα άτομα τη δυνατότητα **συμμετοχής**⁴ μέσω της ιδιοκτησίας, η οποία τους καθιστά εγγενώς πιο ελκυστικούς, πιο παραγωγικούς, πιο χρήσιμους και πιο σημαντικούς στο σύγχρονο κόσμο. Ο στόχος είναι να αναβαθμιστεί σε νέο επίπεδο η ένταξη και η συμμετοχή στην διακυβέρνηση νέων μελών.
- Οι συνεταιρισμοί είναι καλύτεροι επειδή το επιχειρηματικό μοντέλο τους δημιουργεί μεγαλύτερη οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική **βιωσιμότητα**.
- Οι συνεταιρισμοί είναι καλύτεροι, επειδή το επιχειρηματικό μοντέλο τους, τοποθετεί τον άνθρωπο στο επίκεντρο της διαδικασίας λήψης των οικονομικών αποφάσεων και φέρνει μια μεγαλύτερη αίσθηση δικαιοσύνης για την παγκόσμια οικονομία. Ο στόχος είναι να διαδοθεί η ταυτότητα μας προς τα έξω.

Τα Κεφάλαια 1 (Συμμετοχή) και 2 (Βιωσιμότητα) εξηγούν γιατί οι συνεταιρισμοί προσφέρουν ένα καλύτερο επιχειρηματικό μοντέλο. Στο Κεφάλαιο 3 καθορίζεται η συνεταιριστική πρόταση για το σήμερα: Τι είναι και τι σημαίνει ένας συνεταιρισμός και ποια είναι τα καθοριστικά χαρακτηριστικά του.

- Αυτό εξετάζεται μέσα από το πρίσμα της **ταυτότητας**⁵, η οποία καθορίζεται από τις βασικές αξίες και αρχές του συνεργατισμού και θα πρέπει να προωθηθεί μέσω ενός ισχυρού και διακριτού μηνύματος ώστε να διασφαλιστεί ότι οι συνεταιρισμοί είναι αναγνωρίσιμοι και κατανοητοί

από όλους. Από αυτούς που είναι υπεύθυνοι για τη χάραξη πολιτικών, μέχρι το ευρύ κοινό. Έτσι, ο στόχος είναι να οικοδομήσουμε το συνεταιριστικό μήνυμα και να διασφαλίσουμε τη συνεταιριστική ταυτότητα.

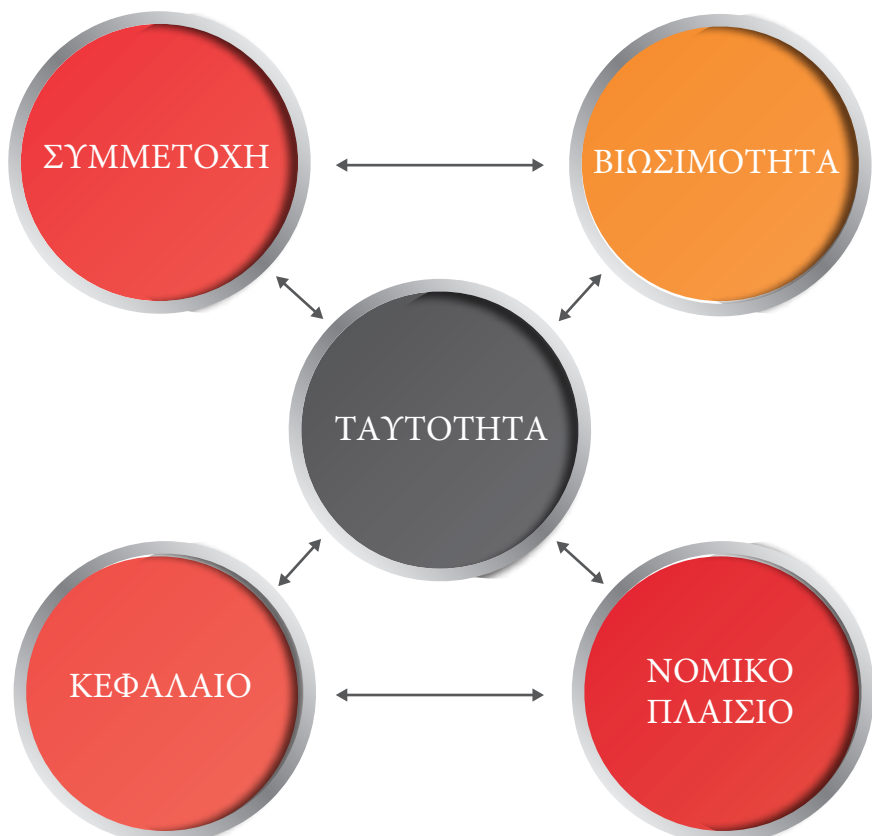
Με καθορισμένη την εγγενή αξία και τήρηση του συνεταιριστικού μοντέλου και με μια ξεκάθαρη συνεταιριστική ταυτότητα και πρόταση στρέφουμε την προσοχή μας, στα Κεφάλαια 4 και 5, στους παράγοντες που διευκολύνουν ή εμποδίζουν την ανάπτυξη των συνεταιρισμών

- Οι συνεταιρισμοί σε κάθε κράτος εντάσσονται μέσα σε ένα **νομικό πλαίσιο**. Το πλαίσιο αυτό διαδρα-

ματίζει έναν κρίσιμο ρόλο για τη βιωσιμότητα και την ύπαρξη των συνεταιρισμών. Το Σχέδιο επιδιώκει να εξασφαλίσει ευνοϊκά νομικά πλαίσια για την συνεταιριστική ανάπτυξη.

- Οι συνεταιρισμοί χρειάζονται πρόσβαση σε **κεφάλαια** για να συσταθούν και να αναπτυχθούν. Ο στόχος είναι να εξασφαλιστούν αξιόπιστα συνεταιριστικά κεφάλαια, διασφαλίζοντας όμως παράλληλα και το συνεχή έλεγχο του συνεταιρισμού από τα μέλη του.

Αυτά είναι τα πέντε αλληλένδετα σημεία της στρατηγικής του Σχεδίου, η οποία μπορεί να απεικονισθεί ως εξής:

Για να υλοποιηθεί το "Όραμα 2020", η στρατηγική του Σχεδίου επικεντρώνεται σε αυτά τα 5 κρίσιμα και αλληλένδετα σημεία, καθώς και στη θέσπιση των στρατηγικών εφαρμογής σε σχέση με το καθένα από αυτά. Το γενικό πρόγραμμα για την ICA, τα μέλη της και το συνεταιριστικό τομέα γενικότερα, αναφέρεται εδώ:

1 Αναβάθμιση της ένταξης και της συμμετοχής στην διακυβέρνηση των μελών σε ένα νέο επίπεδο

2 Προώθηση των συνεταιρισμών, ως "Οικοδόμους βιωσιμότητας"

3 Δημιουργία του συνεταιριστικού μηνύματος και διασφάλιση της συνεταιριστικής ταυτότητας

4 Διασφάλιση των απαραίτητων υποστηρικτικών νομικών πλαισίων για τη συνεταιριστική ανάπτυξη

5 Εξασφάλιση αξιόπιστου συνεταιριστικού κεφαλαίου διασφαλίζοντας παράλληλα τον έλεγχο του συνεταιρισμού από τα μέλη

Κάθε ένα από αυτά τα σημεία αποτελεί προτεραιότητα για την ICA, τα μέλη της και τον ευρύτερο συνεταιριστικό τομέα. Κάθε κεφάλαιο του παρόντος εγγράφου καταλήγει σε κάποιες πιθανές και ενδεικτικές δράσεις που θα μπορούσαν να ληφθούν, κατά την επιδίωξη των στόχων αυτών. Επαφίεται στην ICA, το Διοικητικό Συμβούλιο, στα μέλη της, στις περιφέρειες, στις κλαδικές οργανώσεις και στα δίκτυα, να αποφασίσουν σχετικά με τις δράσεις που πρέπει να αναλάβουν για την εφαρμογή της στρατηγικής, και για την τακτική αξιολόγηση της προόδου και του αντίκτυπο της σε ένα ευρύ φάσμα παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών. Μέσα από τη συνεργασία επάνω σε αυτά τα θέματα, η συνεταιριστική κοινότητα συλλογικά μπορεί να προωθήσει την εφαρμογή του "Οράματος 2020".

Μετά το Διεθνές Έτος Συνεταιρισμών, εννοείται ότι αυτό το Σχέδιο θα παρέχει στην ICA και στα μέλη της ένα σαφές σημείο αναφοράς για τη μελλοντική δραστηριότητα, υποστηριζόμενη από φιλόδοξους στόχους.

1. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

“ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΝΕΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΕ ΝΕΟ ΕΠΙΠΕΔΟ”

Η δημοκρατική συμμετοχή των μελών είναι το πιο γνωστό χαρακτηριστικό του συνεταιριστικού επιχειρηματικού μοντέλου και ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της διαφοράς που έχει από τις κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις.

Το μέλος έχει ένα ρόλο να παίξει σε έναν συνεταιρισμό, ένας ρόλος ο οποίος βρίσκεται πέρα από την απλοϊκή οικονομική σχέση του πελάτη, του εργαζόμενου ή του παραγωγού. Τα μέλη έχουν συλλογικά την ιδιοκτησία του συνεταιρισμού τους και μέσω δημοκρατικών πρακτικών, συμμετέχουν στη διακυβέρνησή του. Το κάθε μέλος έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, στην έκφραση απόψεων και στην εκπροσώπηση. Σε αυτό το Σχέδιο χρησιμοποιούμε τη λέξη "συμμετοχή" για να αναφερθούμε σε όλο αυτό το πακέτο των δικαιωμάτων.

Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις οι οποίες υποδηλώνουν ότι το να μπορούν οι καταναλωτές και οι εργαζόμενοι να έχουν φωνή μέσα στους οργανισμούς, οδηγεί σε καλύτερες, πιο έξυπνες και με αναβαθμισμένα αντανakλαστικά επιχειρήσεις⁶. Οι καταναλωτικοί και οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί μειώνουν την φτώχεια και συμβάλλουν θετικά στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της ισότητας των δύο φύλων⁷. Υψηλότερα επίπεδα ενδιαφέροντος από τους εργαζόμενους και συμμετοχή στη διαδικασία λήψης

αποφάσεων, επιτυγχάνονται μέσω της συμμετοχής των εργαζομένων στην ιδιοκτησία διότι οι δημοκρατικοί μηχανισμοί των συνεταιρισμών επιτρέπουν η εμπλοκή των μελών (πχ. εργαζομένων) να έχει άμεσο αντίκτυπο στη θετική (ή μη) πορεία της επιχείρησης. Η συνεταιριστική παράδοση της δημοκρατικής συμμετοχής στο χώρο εργασίας, δίνει τη δυνατότητα στα άτομα να αναπτύξουν αυτοπεποίθηση και τις κατάλληλες δεξιότητες για τη συμμετοχή τους και στις κοινότητες τους αλλά και στις κοινωνίες τους⁸. Οι συνεταιρισμοί είναι χώροι εκμάθησης του πώς να συμμετέχουμε στη δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων, και ως εκ τούτου δημιουργούν ένα δημόσιο αγαθό, το οποίο υπερβαίνει τη στενή οικονομική δραστηριότητα. Έτσι, η δημοκρατική συμμετοχή στους συνεταιρισμούς βοηθάει τόσο στις καλύτερες επιχειρηματικές αποφάσεις όσο και στη δημιουργία ισχυρότερων κοινοτήτων.

ΟΙ ΕΠΤΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ⁹ - ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΕΣ

Η συνεταιριστική επιχείρηση

Οι άνθρωποι μπορούν να εντάσσονται και να αποχωρούν

Η φωνή σας θα ακουστεί

Εσείς ελεγχέτε το κεφάλαιο

Μαζί, είστε αυτόνομοι

Μπορείτε να αναπτύξετε τον εαυτό σας

Μπορείτε να είστε πιο επιτυχημένοι μόνο αν συνεργάζστε με ανθρώπους που ξέρουν πως να συνεργάζονται

Μπορείτε να κάνετε κάτι για την κοινότητά σας, ακόμη και όταν συνεχίζεται να επιτυγχάνεται επιχειρηματικά

Ο συνεταιριστής

Μπορώ να βρω ένα κοινό ενδιαφέρον με άλλους αν είμαι ανοιχτός στις ανάγκες τους και αν συμπεριφέρομαι με τέτοιο τρόπο που να θέλουν να συνεργαστούν και αυτοί μαζί μου.

Επειδή έχω ένα ισότιμο λόγο για ότι συμβαίνει. Ακούω και επικοινωνώ ανοιχτά και ειλικρινά.

Παρακολουθώ από πολύ κοντά αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε όλοι μαζί και όλες οι αποφάσεις που παίρνω καθοδηγούνται από αυτό.

Βοηθώ τους άλλους να βοηθήσουν τον εαυτό τους και αυτοί με βοηθούν με τον ίδιο τρόπο, έτσι ώστε όλοι μαζί να συνδημιουργήσουμε το μέλλον μας.

Ενδιαφέρομαι να μάθω από τους άλλους γύρω μου, ώστε να μπορώ να συμπεριφέρομαι με έναν πιο συνεργατικό τρόπο.

Ψάχνω για ευκαιρίες συνεργασίας.

Γνωρίζω ότι είμαι μέρος ενός ευρύτερου συστήματος και είμαι αποφασισμένος να κάνω ότι μπορώ για να το κάνω καλύτερο.

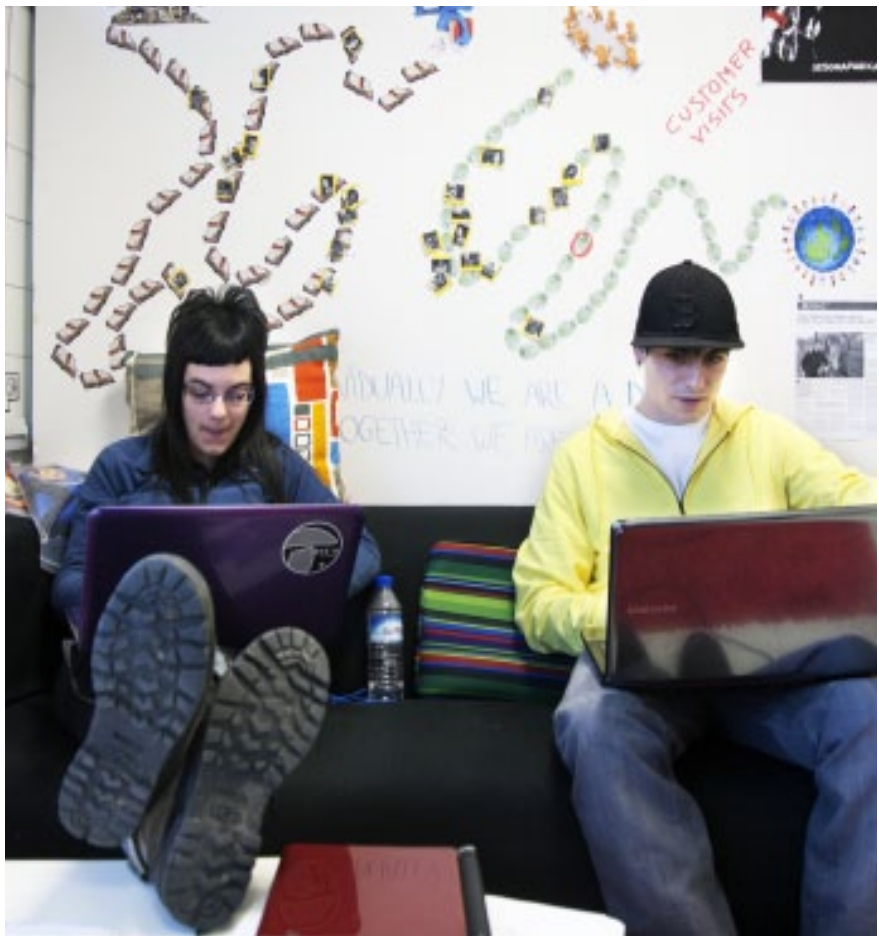
ΤΟ ΟΦΕΛΟΣ ΜΟΥ - ΟΦΕΛΟΣ ΜΑΣ

Οι κοινωνικοί πρωτοπόροι που ίδρυσαν συνεταιρισμούς σε προηγούμενους αιώνες είχαν αντιληφθεί ξεκάθαρα ότι: Όταν οι άνθρωποι συνεργάζονται και δουλεύουν μαζί, μπορούν να καλύψουν τόσο τις ατομικές, όσο και τις συλλογικές ανάγκες τους για πρόσβαση σε αγαθά, υπηρεσίες ή εργασία. Γι' αυτούς η συμμετοχή αποτελούσε το μέσο για ένα σκοπό, δεν ήταν αυτοσκοπός. Συμμετείχαν ενεργά προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες τους διότι ήταν μέρος της διαδικασίας ίδρυσης του συνεταιρισμού τους και καλυτέρευσης της απόδοσής του.

Ο σύγχρονος καταναλωτικός κόσμος των ανεπτυγμένων οικονομιών είναι πολύ διαφορετικός. Μέσω των σύγχρονων συστημάτων μεταφοράς, της πληθώρας ανταγωνιζόμενων προμηθευτών και πιο πρόσφατα της δύναμης του Διαδικτύου, η έλλειψη πρόσβασης έχει αντικατασταθεί σε πολλές περιπτώσεις από ένα ευρύ φάσμα επιλογών. Επικρατεί μια καταναλωτική κουλτούρα. Αυτό, όχι μόνο μειώνει την ανάγκη για πρωτοβουλίες αυτοβοήθειας σε κοινοτικό επίπεδο, αλλά και σε ατομικό επίπεδο έχει την τάση να μας κάνει απαθείς, αδιάφορους, ή απλά τεμπέληδες. Αποθαρρύνει τη συμμετοχή στα κοινά και ενθαρρύνει την επιδίωξη της προσωπικής ευχαρίστησης και ικανοποίησης.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση και η αδυναμία των ανεπτυγμένων οικονομιών και των θεσμών τους, να καλύψουν τις ανάγκες των πολιτών τους, έχουν αλλάξει δραματικά το τοπίο. Με την αυξανόμενη ανισότητα και την κατάρρευση της εμπιστοσύνης στα εμπορικά, κυβερνητικά, ακόμα και στα θρησκευτικά ιδρύματα, το να καθόμαστε άπραγοι και να

περιμένουμε κάποιον άλλον να λύσει τα προβλήματα μας δεν φαίνεται πλέον να είναι κάτι λογικό. Η ανάλυση των "Παγκόσμιων Τάσεων" αναφέρεται ήδη σε αυτό και προσδιορίζει ως την πρώτη από τις τρεις παγκόσμιες τάσεις την "ενδυνάμωση των ατόμων, η οποία συμβάλλει στην αίσθηση ότι ανήκουν σε μια ενιαία ανθρώπινη κοινότητα"¹⁰.

ΟΔΗΓΟΙ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

- Η παγκόσμια ανάδειξη της μεσαίας τάξης, η οποία διασυνδέεται μέσω ενός πλέγματος μυριάδων δικτύων. Ως αποτέλεσμα, οι πολίτες θα θέλουν να έχουν έναν μεγαλύτερο λόγο στο μέλλον τους, από ότι οι προηγούμενες γενιές.
- Η αυξανόμενη συνειδητοποίηση ότι οι διεκδικήσεις και οι ανησυχίες των ανθρώπων σε πολλές διαφορετικές χώρες συγκλίνουν και έχουν κοινές επιδιώξεις και κοινά προβλήματα. Αυτό θα έρθει σε έντονη αντίθεση με την ικανότητα των κυβερνήσεων να παρέχουν δημόσια αγαθά, ιδιαίτερα αυτά που αφορούν την βελτίωση της ποιότητας ζωής, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένα χάσμα προσδοκιών.
- Η αυξημένη πίεση της κοινωνίας των πολιτών για μια πιο άμεση συμμετοχή στην πολιτική. Η μεγαλύτερη συμμετοχή και γνώση, σε συνδυασμό με ένα αυξανόμενο χάσμα προσδοκιών, μπορεί να οδηγήσει σε εντάσεις, εξεγέρσεις και σε συγκρούσεις. Το κίνημα της νεολαίας του 2011 -από τις τάξεις του οποίου, είναι πιθανό να προκύψουν πολλά μέλη της ελίτ μέχρι το 2030- έχουν επίγνωση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η αντιπροσωπευτική δημοκρατία.

Πρόκειται για ένα πολύ διαφορετικό πλαίσιο. Η απογοήτευση και η απεμπλοκή των νεότερων ανθρώπων είναι ήδη εμφανής, καθώς αντιλαμβάνονται την δομή των θεσμικών οργάνων και των συστημάτων που κληρονομούν, μαζί με τις άμεσες οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν ("απόφοιτος χωρίς μέλλον"¹¹). Από τους Los Indignados των Ισπανικών πόλεων έως το παγκόσμιο κίνημα "Occupy", υπάρχει αυτό που ένας Αμερικανός φιλόσοφος είχε περιγράψει ως "δημοκρατική αφύπνιση"¹².

Στο πλαίσιο αυτό, η συμμετοχή - συμπεριλαμβανομένης και της ευρύτερης δημοκρατικής συμμετοχής- γίνεται αυτοσκοπός, ένας τρόπος για την αντιμετώπιση της συσσώρευσης της εξουσίας στα

Η ψηφιακή επανάσταση, τα κοινωνικά δίκτυα και η άνοδος της "μετα-γραφειοκρατικής" διακυβέρνησης εισαγάγουν δομές μεγαλύτερης οριζόντιας οργάνωσης και αυξανόμενης διαφάνειας.

Οι συνεταιρισμοί δεν χρειάζεται -και δεν πρέπει- να εγκαταλείψουν τον ορισμό της ιδιότητας του "Μέλους με-δυνατότητα-ψήφου", αλλά αν δεν είναι ανοικτοί σε νέες δυνατότητες όσων αφορά στη συμμετοχικότητα και πρόθυμοι να καινοτομήσουν, τότε ίσως χάσουν σημαντικές ευκαιρίες στο να εμπνεύσουν και κινητοποιούν μια νέα γενιά μελών. Επιπλέον, κινδυνεύουν να να χαρακτηριστούν ως δυσκίνητοι και λιγότερο δεκτικοί, σε σύγκριση τόσο με τα νέο-δικτυακά κινήματα όπως το Occupy, και τις κερδοσκοπικές επιχειρήσεις οι οποίες

συλλογικά ώστε να επιτύχουν αυξημένη επιχειρηματική αποδοτικότητα. Η συλλογική συμμετοχή, η οποία περιλαμβάνει τις παραπάνω αλλά και άλλες σημαντικές ομάδες σε συγκεκριμένους τομείς (όπως οι πάροχοι φροντίδας, οι γονείς, οι κάτοικοι, οι ειδικές τοπικές ομάδες), παρέχει μια πλατφόρμα εξερεύνησης πιο ευέλικτων και αποτελεσματικών μηχανισμών για τις επιχειρήσεις. Μηχανισμοί που ενσωματώνουν την ιδέα της συμπαραγωγής στο σχεδιασμό του ίδιου του οργανισμού, τους δίνει ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των παραδοσιακών και ατομικών επιχειρήσεων¹⁴.

Η συμμετοχή των κινημάτων βάσης έχει ένα σημαντικό ρόλο να παίξει σε σχέση με την ίδια την ICA. Μία πτυχή της μετατόπισης των τεκτονικών πλακών της εξουσίας σε κυβερνητικό επίπεδο είναι η αυξανόμενη σημασία των νέων κόμβων διακυβέρνησης, όπως του G20. Όσο τα μεγαλύτερα προβλήματα του κόσμου καλούν για συλλογικές λύσεις, τόσο αυξάνεται και η σημασία των πολυμερών οργανισμών. Η ICA είναι ένας από αυτούς τους οργανισμούς. Οφείλει την ύπαρξή της -καθώς και τη δικαιοδοσία και εξουσία της- στην βάση της η οποία αποτελείται από ένα δισεκατομμύριο συνεταιριστές σε όλο τον κόσμο και στη συμμετοχή

“Για άλλη μια φορά, η συμμετοχή γίνεται το πιο πολύτιμο περιουσιακό στοιχείο του συνεταιριστικού τομέα”

χέρια μιας μικρής ελίτ. Ταυτόχρονα είναι και μια φωνή αμφισβήτησης των ξεπερασμένων μεθόδων των προηγούμενων γενιών που φαίνεται να αποτυγχάνουν. Δίνει τη δυνατότητα στα άτομα να έχουν κάποιο επίπεδο επιρροής στα πράγματα που επηρεάζουν τη ζωή τους. Αυτό ανταποκρίνεται στην μια ανάγκη για δημοκρατική συμμετοχή σε ένα ευρύ φάσμα θεσμών από τους οποίους τα άτομα αισθάνονται αποκλεισμένοι και φαίνεται να στερούνται οποιαδήποτε πραγματικής επιρροής. Έτσι, η συμμετοχή και πάλι γίνεται ένα από τα πιο πολύτιμα περιουσιακά στοιχεία του συνεταιριστικού τομέα.

Αλλά οι δυνατότητες για συμμετοχή και οι προσδοκίες που (ειδικά) οι νέοι έχουν για τη συμμετοχή, έχουν αλλάξει δραματικά τα τελευταία χρόνια¹³. Οι πιο χαλαρές, δικτυωμένες μορφές συμμετοχής έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, σε αυτές η διάκριση μεταξύ “μέλους” και “μη-μέλους” είναι λιγότερο διακριτή.

συναλλάσσονται με το κοινό και τους καταναλωτές μέσω νέων διαδραστικών τρόπων.

Η λειτουργία της συμμετοχής σε ένα συνεταιρισμό εξελίσσεται σε ορισμένες οικονομίες μέσω της εμφάνισης νέων τύπων συνεταιριστικών οργανισμών, ιδίως σε τομείς δημόσιων υπηρεσιών, όπως η υγεία και η κοινωνική φροντίδα,

“μία πτυχή της μετατόπισης των τεκτονικών πλακών της εξουσίας σε κυβερνητικό επίπεδο είναι η αυξανόμενη σημασία των νέων κόμβων διακυβέρνησης, όπως του G20”

επίσης σε νέες τεχνολογίες, ιδιαίτερα σε αυτές των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και άλλες πράσινες τεχνολογίες. Επιπλέον η δημιουργική χρήση της κινητής τεχνολογίας και ασύρματου internet, προσφέρει σε απομακρυσμένους αγροτικούς (και άλλους) συνεταιρισμούς, πρόσβαση σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Σε αυτούς τους οργανισμούς οι χρήστες, οι εργαζόμενοι και άλλοι, εργάζονται

των συνεταιρισμών στους εθνικούς φορείς τους. Έτσι, καλλιεργώντας τη συμμετοχή σε επίπεδο βάσης, ενισχύει τη νομιμότητα και το κύρος τόσο των συνεταιριστικών οργανώσεων της πρώτης γραμμής, όσο επίσης (και κυρίως αυτό), των αντιπροσωπευτικών τους οργάνων, όπως είναι η ICA.

Ο ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός είναι η αναβάθμιση σε ένα νέο επίπεδο της ένταξης και της συμμετοχής στην διακυβέρνηση νέων μελών. Αυτό θα επιτευχθεί επικεντρώνοντας την προσοχή σε πρακτικές πτυχές της συμμετοχικότητας:

- Συγκεκριμένη και άμεση έμφαση στους νεαρούς ενήλικες και στους νέους, εξερευνώντας τους μηχανισμούς με τους οποίους διαμορφώνουν και διατηρούν σχέσεις. Καθώς επίσης και εξετάζοντας το ενδεχόμενο οι υφιστάμενοι παραδοσιακοί μηχανισμοί συμμετοχικότητας να χρίζουν αναπροσαρμογής. Ο συνεταιριστικός τομέας θα πρέπει να προσφέρει ένα αυθεντικό καλωσόρισμα στους νέους, καλώντας τους να λάβουν πραγματικά μέρος και να βοηθήσουν στη διαμόρφωση του μέλλοντος. Θα πρέπει επίσης να συμμετέχουν στο σχεδιασμό της εφαρμογής του παρόντος Σχεδίου. Αυτό περιλαμβάνει την εξέταση μιας σειράς από ερωτήματα: Εξελίσσονται οι νεότερες γενιές τους δικούς τους μηχανισμούς για τη συνεργασία; Ποιοι είναι οι μηχανισμοί τους οποίους ο συνεταιριστικός τομέας μπορεί να εντοπίσει και να υιοθετήσει; Παρέχουν οι συνεταιρισμοί τις κατάλληλες διόδους πρόσβασης για τους νέους; Είναι αποφασισμένοι να δημιουργήσουν ένα χώρο ή μια πλατφόρμα για αυτούς, και να τους δώσουν τη δυνατότητα να διαμορφώσουν το μέλλον; Χρησιμοποιούν την κατάλληλη γλώσσα επικοινωνίας;
 - Οδηγώντας την καινοτομία στη δημοκρατική συμμετοχή, μεριμνώντας ταυτόχρονα για τον εντοπισμό, τη διάδοση και διατήρηση των βέλτιστων πρακτικών. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών σε σχέση με την επικοινωνία, τη λήψη αποφάσεων, την συνέντευξη (τόσο σε φυσικό, όσο και σε εικονικό χώρο) και τη διαφάνεια. Περιλαμβάνει επίσης την διερεύνηση τρόπων για την ενθάρρυνση, τη διατήρηση και την οικοδόμηση της συμμετοχής μέσω της παροχής στα μέλη οφελών και κινήτρων.
 - Ενθαρρύνοντας και υποστηρίζοντας τους συνεταιρισμούς να υιοθετήσουν στρατηγικές αύξησης του αριθμού των μελών τους να αξιολογούν και να ανανεώνουν τις στρατηγικές αυτές ετησίως. Εξαιτίας του ότι οι συνεταιρισμοί υπηρετούν ποικιλόμορφες και διευρυμένες κοινότητες, ο συνεταιριστικός τομέας οφείλει να θεσπίσει κάποια πρότυπα για την διασφάλιση μιας συνεχούς, αυξανόμενης συμμετοχής και εκπροσώπησης των μελών. Αυτό είναι σημαντικό να συμβεί τόσο για να μην θεωρείται ότι οι συνεταιρισμοί αποκλείουν ανθρώπους που θέλουν να γίνουν μέλη, όσο και για να συνεχίσουν οι συνεταιρισμοί να καλύπτουν ανθρώπινες ανάγκες αλλά και να χτίζουν επιτυχημένες επιχειρήσεις. Το να διευρύνουν τη βάση των μελών τους δεν αποτελεί μόνο συμμόρφωση με την 5η Συνεταιριστική Αρχή (Εκπαίδευση, κατάρτιση και πληροφόρηση) και με την 7η Συνεταιριστική Αρχή (Μέριμνα για την κοινότητα), αλλά είναι ταυτόχρονα και κάτι το οποίο οι συνεταιρισμοί θα πρέπει να επιδιώξουν ώστε να αποδείξουν την υπεροχή τους, διαφοροποιώντας τους εαυτούς τους από άλλους επιχειρηματικούς οργανισμούς.
 - Εξασφαλίζοντας μια ηγετική θέση καινοτομίας στους τομείς της οργάνωσης της εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της συμπαράγωγής και των πρακτικών διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού. Μέσω των πλεονεκτημάτων της συμμετοχής των εργαζομένων-μελών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και ανταλλαγής πληροφοριών, οι συνεταιρισμοί μπορούν και πρέπει να αντιμετωπίσουν την πίεση του ανταγωνισμού από τις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες.
 - Ως μια ξεχωριστή πρωτοβουλία και σε σύνδεση με το θέμα του οικονομικού κεφαλαίου, η διερεύνηση μιας διαφορετικής και πιο περιορισμένης μορφής συμμετοχής για τους παρόχους κεφαλαίων, η οποία όμως δεν θα υπονομεύει και δεν θα βλάπτει τη συνεταιριστική φύση.
- Αυτός λοιπόν θεωρείται ένας σημαντικός σκοπός τον οποίο η ICA έχει το δικαίωμα να διεκδικήσει. Ταυτόχρονα είναι και ένα σημαντικό τμήμα του ρόλου της. Οι μεμονωμένοι συνεταιρισμοί επικεντρώνονται στην ικανοποίηση των αναγκών των ανθρώπων που εξυπηρετούν και λειτουργούν την επιχείρησή τους.

“Αυτός λοιπόν θεωρείται ένας σημαντικός σκοπός τον οποίο η ICA έχει το δικαίωμα να διεκδικήσει”

- Διερευνώντας τα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής συμμετοχής, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη και το πώς άλλες καινοτόμες και παραδοσιακές μορφές συμμετοχής (όπως ο σχολιασμός, η συζήτηση και ο διάλογος, η εμπλοκή μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης) θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη επαφή με τα μέλη τους. Επίσης θα μπορούσε να διερευνηθεί και το κατά πόσο διαφορετικά επίπεδα συμμετοχής (πχ. μέλος, υποστηρικτής, φίλος) θα μπορούσαν να εφαρμοστούν ή όχι.
- Ο ρόλος των εθνικών φορέων και της ICA είναι η ανάληψη πρωτοβουλιών που θα υποστηρίξουν τους συνεταιρισμούς σε μακροπρόθεσμη βάση. Θα πρέπει να κάνουν πράγματα που θα βοηθήσουν να οικοδομηθούν επιτυχημένοι, βιώσιμοι συνεταιρισμοί, και οι οποίοι θα φροντίζουν και θα εκπαιδεύουν τους συνεταιριστές στις καθημερινές επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ;

Όπως εξηγείται περαιτέρω στα συμπεράσματα που ακολουθούν, η ευθύνη για την εφαρμογή του σχεδιασμού είναι μοιρασμένη σε όλο τον συνεταιριστικό τομέα. Ωστόσο, για να δώσουμε κάποια δείγματα σχετικά με ορισμένες από τις ιδέες που έχουν ήδη αναδειχθεί στις συζητήσεις εσωτερικά στην ICA και για να ενθαρρύνουμε το διάλογο, χωρίς όμως σε αυτό το στάδιο να βάζουμε περιορισμούς ή να επιβάλουμε λύσεις, προσφέρονται οι ακόλουθες ιδέες.

ΠΙΘΑΝΕΣ ή ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Η εύρεση νέων τρόπων οι οποίοι να **“διασυνδέουν”** τους συνεταιρισμούς, εντός του συνεταιριστικού τομέα, για τη δημιουργία ενός πιο συνεκτικού δικτύου συνεταιρισμών.
- Συγκέντρωση και ταξινόμηση πληροφοριών σχετικά με τις **βέλτιστες πρακτικές**. Εύρεση και ανταλλαγή των καλύτερων ιδεών, συμπεριλαμβανομένων και τομέων όπως τα ηλικιακά χαρακτηριστικά και ισότητα μεταξύ των δύο φύλων. Εντοπισμός των αρνητικών ή επιβλαβών τάσεων, βοηθώντας να τονισθούν οι κακές πρακτικές και να αναπτυχθούν εργαλεία και μέθοδοι βελτίωσή τους.
- Συγκέντρωση και ταξινόμηση πληροφοριών οι οποίες να αναδεικνύουν το πώς τα εν λόγω παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών συμβάλλουν θετικά στην **ισχυρή αποδοτικότητα** σε ένα ευρύ φάσμα δεικτών, συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, της οικονομικής επιτυχίας, της συμμετοχής των εργαζομένων, της κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.
- Δουλεύοντας με τους νεαρούς ενήλικες και τους νέους και τη βιομηχανία των **μέσων κοινωνικής δικτύωσης** ώστε να εξερευνηθούν τα κίνητρα των νεότερων γενεών σε σχέση με τη συνεργατική δραστηριότητα και αλληλεγγύη. Πώς η επικοινωνία και η διαμόρφωση των σχέσεων έχουν αλλάξει και αλλάζουν τόσο εντός του διαδικτύου όσο και εκτός αυτού. Εξέταση των πρακτικών που έχουν εξελιχθεί κατά τα τελευταία κινήματα.
- Κριτική εξέταση των υφιστάμενων πρακτικών **συνεταιριστικής δημοκρατίας**, συγκέντρωση καινοτόμων πρακτικών, ενθάρρυνση για δοκιμές εναλλακτικών προσεγγίσεων και ταξινόμηση των δεδομένων που θα προκύψουν.
- Σε σχέση με τη συμμετοχή των **μη-χρηστών χρηματοδοτών μελών**, τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων από τα υπάρχοντα μοντέλα και πρακτικές (βλ. παρακάτω).
- Ενεργοποίηση του **"Global 300 co-operatives"** για την ενίσχυση της προβολής της επιτυχίας και του αντίκτυπου που έχει το συνεταιριστικό μοντέλο. Καθώς και ενίσχυση της συνεταιριστικής φωνής, όπως μέσω της καθιέρωσης μιας ηγετικής συνδιάσκεψης

“ενίσχυση της συνεταιριστικής φωνής, όπως μέσω της καθιέρωσης μιας ηγετικής συνδιάσκεψης”

2. ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

“ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ ΩΣ ΟΙΚΟΔΟΜΟΥΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ”

Οι επιχειρήσεις που ανήκουν στους επενδυτές υποφέρουν σήμερα από μια κρίση βιωσιμότητας σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο. Η οικονομική κρίση αποτελεί ένα ισχυρό παράδειγμα για τους κινδύνους που εμπεριέχει η άποψη ότι το βραχυπρόθεσμο κέρδος πρέπει να βρίσκεται σε υψηλότερη θέση από τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Το κυρίαρχο μοντέλο του καπιταλισμού κατά τις τρεις τελευταίες δεκαετίες έχει επίσης συνοδευτεί από αυξημένα επίπεδα ανισότητας, τα οποία μεταφράζονται σε μείωση των επιπέδων του “κοινωνικού κεφαλαίου” και της ευημερίας¹⁵. Εν τω μεταξύ, η αναζήτηση «επενδυτικής αξίας» για τον μέτοχο, πολύ συχνά συνεπάγεται τη θυσία της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας, όπως αποκαλύφθηκε με την περίπτωση της BP και την πετρελαιοκηλίδα στον Κόλπο του Μεξικού (βλ. κείμενο εντός πλαισίου)

Όλες αυτές οι κρίσεις προκύπτουν από ένα επιχειρηματικό μοντέλο το οποίο τοποθετεί την οικονομική απόδοση πάνω από την ανθρώπινη ανάγκη, ένα μοντέλο που επιδιώκει να ιδιωτικοποιήσει τα κέρδη και στη συνέχεια να κοινωνικοποιήσει τις απώλειες. Ο γκουρού του Business School του Χάρβαρντ, ο Michael Porter, υποστήριξε ότι το μέλλον ανήκει σε εκείνες τις επιχειρήσεις που επενδύουν στην “συλλογική αξία”, δηλαδή σε αυτές που υπολογίζουν ισορροπημένα και σωστά το αντίκτυπο προς τους πελάτες τους, προς το περιβάλλον, προς τους εργαζόμενους και προς το μέλλον¹⁶.

“Βιωσιμότητα, στην ευρεία της έννοια, είναι η ικανότητα να υποστηρίξεις και να διατηρήσεις. Από το 1980 η ανθρώπινη βιωσιμότητα σχετίζεται με την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών προεκτάσεων, για την παγκόσμια διαχείριση και υπεύθυνη προστασία των πόρων”¹⁷.

Οι έντεκα εργάτες που σκοτώθηκαν κατά την καταστροφή της πλατφόρμας άντλησης, και τα 4,9 εκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου που διέρρευσαν, σβύνουν σιγά-σιγά από τη μνήμη μας. Η βραχυπρόθεσμη περιβαλλοντική ζημία δεν ήταν τόσο καταστροφική, όπως φοβόμασταν και η μακροπρόθεσμη επίπτωση -οι κατευθύνσεις που το πετρέλαιο θα ακολουθήσει καθώς θα κινείται μέσω της τροφικής αλυσίδας στη θαλάσσια ζωή του Κόλπου- δεν είναι ακόμη γνωστή. Ωστόσο, οι εκθέσεις του περασμένου έτους και οι επετειακές αναφορές για το θέμα αυτό, παρέχουν μια πληθώρα δεδομένων που αποκαλύπτουν πώς η βιομηχανία πετρελαίου και φυσικού αερίου είναι τόσο απερίσκεπτη και ανεξέλεγκτη όσο και οι υπερβολικά-μεγάλες-για-να-καταρρεύσουν τράπεζες, που έφεραν την οικονομική κρίση του 2008. Η καταστροφή της BP αποκάλυψε τα ίδια προβλήματα -χαλαρές κυβερνητικές νομοθετικές ρυθμίσεις, εταιρικά κέρδη παρά τους κινδύνους, ντάντεμα από τα ΜΜΕ- όπως αντίστοιχα κατά την κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Οι μεγάλες τράπεζες και οι μεγάλες πετρελαϊκές, έχουν πολλά κοινά, εκτός από το μέγεθός τους.

“Τι συνέβη στην πλατφόρμα άντλησης Macondo”, New York Review of Books, 29 Σεπτεμβρίου 2011

Οι συνεταιρισμοί έθεταν πάντα ως στόχο να δώσουν στους ανθρώπους τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες χωρίς ανεύθυνη εκμετάλλευση. Αυτό σήμαινε ένα επιχειρείν που να είναι σύμφωνο με ένα σύνολο αξιών στη βάση αυτού που σήμερα θα ονομάζαμε βιωσιμότητα. Με το να τοποθετούν την ανθρώπινη ανάγκη στο επίκεντρό τους, οι συνεταιρισμοί ανταποκρίνονται στις σημερινές κρίσεις βιωσιμότητας και αναδεικνύουν μια ξεχωριστή μορφή της “συλλογικής αξίας”. Πολύ απλά, ένας συνεταιρισμός αποτελεί μια συλλογική επιδίωξη για την βιωσιμότητα. Οι συνεταιρισμοί επιδιώκουν να “βελτιστοποιήσουν” τα οφέλη για ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων συμμετεχόντων, χωρίς όμως να επιδιώκουν να “μεγιστοποιήσουν” τα οφέλη για μεμονωμένους συμμετέχοντες. Η οικοδόμηση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας θα πρέπει να είναι ένα από τα πρωταρχικά κίνητρα και αίτια για έναν αναπτυσσόμενο συνεταιριστικό τομέα.

Τα παραπάνω προσφέρουν μια απάντηση στο ερώτημα του γιατί οι συνεταιρισμοί είναι απαραίτητοι και ευεργετικοί σε αυτή την ιστορική συγκυρία. Με απλά λόγια, όταν το δούμε μέσα από ένα ευρύ και μακροπρόθεσμο πρίσμα σύγκρισης κόστους και ωφελειών, οι συνεταιρισμοί αποδεικνύονται πιο αποτελεσματικοί από ότι οι επιχειρήσεις που ανήκουν σε επενδυτές.

Η ICA πρέπει να αναλάβει ηγετικό ρόλο στη σύνταξη του οράματος της συνεταιριστικής οικονομίας, η οποία δίνει έμφαση κυρίως στα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα και κατά δεύτερο λόγο στην αναλογία κόστους/ωφέλειας. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να αντλήσει εμπειρία και βέλτιστες πρακτικές και έξω από το συνεταιριστικό τομέα, να διατυπώσει και να μετρήσει τις αξίες που οι συνεταιρισμοί παράγουν για την κοινωνία, τη στιγμή μάλιστα που το κυρίαρχο μοντέλο του καπιταλισμού παραπαίει δραματικά. Αυτό το κεφάλαιο καθορίζει μια στρατηγική για το πώς μπορεί να γίνει αυτό.

Ο ΣΤΟΧΟΣ

Αν και υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις σε τοπικό επίπεδο, προς το παρόν η βιωσιμότητα δεν είναι ένας όρος που συνδέεται, άμεσα και σε παγκόσμιο επίπεδο, με τους συνεταιρισμούς. Αυτό πρέπει να αλλάξει μέχρι το 2020. Πρέπει να αναδειχθούν οι συνεταιρισμοί ως “Οι Οικοδόμοι της Βιωσιμότητας”. Ο συνεταιριστικός τομέας θα πρέπει να αποδείξει με πειστικό τρόπο ότι η βιωσιμότητα είναι στην ίδια τη φύση των συνεταιρισμών, καθώς και ότι η συνεταιριστική επιχείρηση έχει μια θετική συμβολή στη βιωσιμότητα μέσω των παρακάτω:

- **Οικονομία:** Υπάρχουν σημαντικές αποδείξεις για το ότι η ποικιλία των μορφών ιδιοκτησίας συμβάλλει για ένα πιο σταθερό οικονομικό τομέα¹⁸. Το μοντέλο της εταιρίας που ανήκει σε επενδυτές είχε κεντρικό ρόλο στο πώς συνέβη η χρηματοπιστωτική κρίση, με τους managers να ενεργούν προς το ίδιο συμφέρον και προς το συμφέρον ενός πολύ μικρού αριθμού συμμετεχόντων. Έξω από τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υπάρχει η αυξανόμενη ανησυχία ότι η προώθηση της ιδέας της αύξησης της “επενδυτικής αξίας για τον μέτοχο”, υπονομεύει το μακροπρόθεσμο παραγωγικό δυναμικό των εταιρειών¹⁹.

Οι συνεταιρισμοί έχουν να αναδείξουν μια σειρά από θετικά μηνύματα στο σημείο αυτό. Πρώτον, οι χρηματοπιστωτικοί συνεταιρισμοί ενεργούν προς το συμφέρον των μελών τους και όχι των μετόχων. Επιδιώκουν την “αξία για τους ενδιαφερόμενους συμμετέχοντες” και όχι την “επενδυτική αξία για τον μέτοχο”, κάτι που τους κάνει να λειτουργούν με χαμηλότερο επιχειρηματικό ρίσκο. Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις που υποδηλώνουν ότι οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί συμβάλλουν στην αύξηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και βιωσιμότητας²⁰. Δεύτερον, με το να τοποθετούν την ανθρώπινη ανάγκη στο επίκεντρο του οργανωτικού σκοπού τους αντί

για τα κέρδη, οι συνεταιρισμοί δεν υποφέρουν από το πρόβλημα της βραχυπρόθεσμης προσέγγισης που πλήττει όλες τις χρηματοπιστωτικές και μη επιχειρήσεις. Για να το θέσουμε με έναν άλλο τρόπο, δεν υποφέρουν από το πρόβλημα της “χρηματοπιστωτικοποίησης”, από το οποίο έχει πληγεί ο καπιταλισμός τα τελευταία είκοσι χρόνια και όπου οι οικονομικές επιδόσεις είναι ο αποκλειστικός δείκτης για μια καλή επιχείρηση. Από τη φύση τους και με βάση τη μορφή ιδιοκτησίας τους, είναι λιγότερο πιθανό να μειώσουν την ποιότητα των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους για την επιδίωξη του κέρδους. Βελτιώνουν έτσι την ποικιλομορφία και το συνολικό οικοσύστημα των μορφών επιχειρηματικότητας, εισάγοντας μια πραγματικά νέα επιλογή για το πώς γίνεται μια επιχείρηση²¹. Στις αναπτυσσόμενες οικονομίες παίζουν βασικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη, τόσο άμεσα, όσο και έμμεσα, όπως και στην προώθηση της εισαγωγής νέων τεχνολογιών (βλ. κείμενο εντός πλαισίου).

- **Κοινωνία:** Μεταξύ των αρνητικών επιπτώσεων που δημιουργούνται από το σύγχρονο καπιταλισμό, τις οποίες το κράτος είναι συχνά επιφορτισμένο να αντιμετωπίσει, είναι και τα κοινωνικά προβλήματα που συνδέονται με τον ατομικισμό και την ανισότητα. Ορισμένα από αυτά, απλά συνεπάγονται μια χωρίς λόγο ανθρώπινη δυστυχία όπως καταγράφετε όλο και περισσότερο από τους οικονομολόγους στις έρευνές τους για την ευτυχία και την ευημερία. Άλλα επιφέρουν μια αύξηση του οικονομικού κόστους για τις κυβερνήσεις, όπου υπάρχουν προβλήματα στους τομείς της υγείας και της εγκληματικότητας. Η μελέτη του “κοινωνικού κεφαλαίου” δείχνει ότι οι κοινωνίες με υψηλά ποσοστά οργανισμών που ανήκουν σε μέλη, έχουν καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα και επιπρόσθετα απολαμβάνουν υψηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης και δημοκρατικής συμμετοχής²².

“Έχουμε φτάσει σε μια κατάσταση στην οποία η ιδιοκτησία και ο έλεγχος των τραπεζών κατά κανόνα ανήκει σε φορείς που εκπροσωπούν τις μικρές περιοχές του ισολογισμού, αλλά λειτουργούν με κίνητρα που είναι μη-βέλτιστα από κοινωνικής άποψης και ταυτόχρονα εμπεριέχουν υψηλό ρίσκο. Είναι λοιπόν σαφές ποιοι είναι οι χαμένοι στην παρούσα κρίση”. *Andy Haldane, Executive Director for Financial Stability, Bank of England (Εκτελεστικός Διευθυντής για τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα, Τράπεζα της Αγγλίας)*. <http://www.lrb.co.uk/v34/n04/andrew-haldane/the-doom-loop>

Οι συνεταιρισμοί δείχνουν μια τάση να αντιστέκονται στις κρίσεις μέσα στην πορεία της ιστορίας. Αυτό ισχύει και για την παρούσα κρίση. Οι συνεταιριστικές τράπεζες και οι πιστωτικές ενώσεις τα έχουν πάει καλά κατά τη διάρκεια αυτής της τραπεζικής κρίσης. Πχ. Η Rabobank είχε αύξηση μεριδίου στο 42% της αγοράς το 2008 και τα ιδρύματα-με-μέλη είδαν μια αύξηση των καταθέσεων τους κατά 20%. Τα επίπεδα των μελών στις πιστωτικές ενώσεις έχουν αρχίσει να αυξάνονται προς τα πάνω, από την περίοδο 2008-’09. *J. Birchall & L. Ketilson (2009) “Resilience of the Co-operative Business Model in Times of Crisis” (Ανθεκτικότητα του Συνεταιριστικού Επιχειρηματικού Μοντέλου σε περιόδους κρίσης). ILO*

Καναδάς: 1 στους 3 Καναδούς είναι μέλη του συστήματος της πιστωτικής ένωσης [The Globe and Mail, 15/5/2012] και οι πιστωτικές ενώσεις έχουν ένα αυξανόμενο μερίδιο στις αγορές λιανικής των καταθέσεων και στα στεγαστικά δάνεια αγοράς κατοικιών, που ήταν στο 16% και 19% αντίστοιχα, το 2010. [Moody’s investors service global banking report 123026, Απρίλιος 2010] Από το πρώτο τρίμηνο του 2012, η Desjardins κατατάσσεται 16η σε καταθέσεις ανάμεσα σε 7.500 χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στη Βόρεια Αμερική και είναι 2η στον δείκτη “Tier 1 Capital Ratio”, ο οποίος βρίσκεται στο 16,0%. [Desjardins Group Q1 2012 Financial Report].

Οι συνεταιρισμοί έχουν μια πολύ θετική συμβολή στο σημείο αυτό, με δύο τρόπους: Πρώτον, παρέχουν κοινωνικές υπηρεσίες στους απόρους. Η έκταση των “κοινωνικών συνεταιρισμών” ποικίλλει από χώρα σε χώρα, αλλά είναι ένα ευρέως διαδεδομένο φαινόμενο σε ορισμένες χώρες όπως η Ιταλία και η Ιαπωνία²³. Οι συνεταιρισμοί δεν είναι απλώς φορείς της αγοράς, αλλά παρέχουν και υπηρεσίες που διαφορετικά θα προέρχονταν από την ιδιωτική ασφάλιση ή το κράτος. Όταν συμβαίνει αυτό υπάρχουν σημαντικά δημοσιονομικά οφέλη για τα κράτη να τους στηρίξουν, ιδίως μέσα στη δημοσιονομική κρίση. Δεύτερον, η συνεργασία και η συλλογικότητα των μελών είναι αγαθά από μόνα τους, ενώ παράλληλα ενεργούν ως σημαντικοί πόροι με τους οποίους οι κοινωνίες -και οι οικονομίες τους- ακμάζουν.

Οι συνεταιρισμοί συμβάλλουν στο αποθεματικό του “κοινωνικού κεφαλαίου” ενός κράτους, με τρόπους που οι επιχειρήσεις που ανήκουν σε επενδυτές δεν μπορούν να το κάνουν. Τα Ηνωμένα Έθνη το αναγνωρίζουν αυτό, καλώντας τις κυβερνήσεις να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν “τη δημιουργία και την ανάπτυξη των συνεταιρισμών, συμπεριλαμβάνοντας και την λήψη μέτρων με στόχο τη διευκόλυνση ανθρώπων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, ώστε να συμμετάσχουν σε εθελοντική βάση για τη δημιουργία και την ανάπτυξη συνεταιρισμών”²⁴.

Εκτιμάται ότι 250 εκατομμύρια αγρότες στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι ενταγμένοι σε συνεταιρισμούς. *World Bank (2007) World Development Report 2008: Agriculture for Development*

Στην Κένυα, οι συνεταιρισμοί απασχολούν 300.000 άτομα και δημιουργούν εργασία έμμεσα για άλλα 2 εκατομμύρια μέσω της χρηματοδότησης και των ευκαιριών που δημιουργούν. *ILO (2012) How women fare in East African co-operatives: the case of Kenya, Tanzania and Uganda*

Μια μελέτη του Πανεπιστημίου του Stanford, διαπίστωσε ότι οι νέες τεχνολογίες μπορούν να βελτιώσουν την γεωργική βιωσιμότητα στις αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά μόνο με τη συμμετοχή των τοπικών αγροτών και των κοινωνικών και οικονομικών δικτύων από τα οποία εξαρτώνται. Μια μελέτη των αγροτών στην κοιλάδα Yaqui στο Μεξικό, διαπίστωσε ότι οι αγρότες ήταν πολύ πιο πιθανό να αποκτήσουν πληροφορίες εφαρμόζοντας νέες τεχνολογίες μέσω των τοπικών πιστωτικών ενώσεων τους, παρά απευθείας μέσω των επιστημόνων. Οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι οι προσπάθειες για την εισαγωγή νέων, πιο βιώσιμων τεχνολογιών στη γεωργία πρέπει να προωθηθούν μέσω συμμετοχικών οργανισμών, όπως οι συνεταιρισμοί. *Stanford University (2011) <http://news.stanford.edu/news/2011/june/understanding-farmer-networks-060211.html>*

Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για τις αναπτυσσόμενες χώρες. Είναι ένας παράγοντας που κάνει τους συνεταιρισμούς να γίνονται συμπαθείς στις κυβερνήσεις και στους φορείς χάραξης πολιτικής και τους δίνει τη δυνατότητα να έχουν καλύτερες επιδόσεις από τους αντιπάλους τους (που αποσκοπούν στη μεγιστοποίηση του κέρδους) με τρόπους που είναι απτοί και όλοι εκτιμούν ιδιαιτέρως.

- **Περιβάλλον:** Υπάρχει ένας αυξανόμενος όγκος στοιχείων που αποδεικνύει ότι οι συνεταιρισμοί έχουν καλύτερες περιβαλλοντικές επιδόσεις. Υπάρχουν διάφοροι λόγοι για αυτό. Κατ' αρχάς, ως συμμετοχικές οργανώσεις, οι ανησυχίες για μελλοντικές

περιβαλλοντικές συνέπειες μπορούν απλά να εκφραστούν δημοκρατικά από τα μέλη, χωρίς να απαιτείται το να λαμβάνεται υπόψη η επενδυτική απόδοση. Δεύτερον, οι συνεταιρισμοί είναι πολυσυλλεκτικοί και τα μέλη έχουν ποικιλομορφία ενδιαφερόντων. Έτσι, η πιθανότητα του να προχωρήσουν οι συνεταιρισμοί σε αρνητικές περιβαλλοντικές δραστηριότητες (πχ. απόβλητα και ρύπανση) είναι εξαιρετικά μειωμένη²⁵.

“Οι συνεταιρισμοί συμβάλλουν στο αποθεματικό του «κοινωνικού κεφαλαίου» ενός κράτους, με τρόπους που οι επιχειρήσεις που ανήκουν σε επενδυτές δεν μπορούν να το κάνουν”

Ο Οργανισμός Διεθνούς Ανάπτυξης της Desjardins (Développement International Desjardins) (DID) συνεργάζεται με την Canadian International Development Agency (Καναδική Υπηρεσία Διεθνούς Ανάπτυξης) και κατέχει ηγετική θέση στον τομέα της μικροχρηματοδότησης, με 8,8 εκατ. μέλη και πελάτες σε παγκόσμιο επίπεδο και με συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων στα 2,5 δις (CAN\$, δολάρια Καναδά). Πρόσφατα έργα περιλαμβάνουν τη χρηματοδότηση για την ανοικοδόμηση στην Αϊτή, ένα δάνειο 11 εκατομμυρίων Καναδικών δολαρίων στον Παναμά στο τέλος του Δεκέμβρη του 2011, την υποστήριξη 1700 επιχειρηματιών και ένα δάνειο 7 εκατομμυρίων Καναδικών δολαρίων στη Ζάμπια, αντιπροσωπεύοντας το 35% του τομέα των μικροχρηματοδοτήσεων. <http://www.did.qc.ca/en/our-partners/performance-report/>

Μια μελέτη για τους συνεταιρισμούς στη Σρι Λάνκα και τη Τανζανία διαπίστωσε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των συνεταιρισμών έχει συμβάλει στη μείωση της φτώχειας. Έχουν επίσης θετική συμβολή σε μη-χρηματικούς τομείς όπως η ανάπτυξη δεξιοτήτων, η εκπαίδευση και η ισότητα των φύλων. *Birchall & Simmons (2009) Co-operatives & poverty reduction: evidence from Sri Lanka and Tanzania. Co-operative College*

Στην Κίνα, οι συνεταιρισμοί παρέχουν το 91% της μικροπίστωσης. *[Global to Local]*

Οι πιστωτικές ενώσεις παρέχουν ένα σύστημα εμβασμάτων με υπηρεσίες με χαμηλού κόστους μεταφοράς χρημάτων από τους ανθρώπους που εργάζονται στις ανεπτυγμένες χώρες προς τις οικογένειές τους στις αναπτυσσόμενες χώρες, κάτι που είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε χώρες της Λατινικής Αμερικής. *[ILO Sustainable Enterprise Programme: Resilience of the co-operative business model in times of crisis, p.26.]*

Οι συνεταιρισμοί αιολικής ενέργειας αυξάνονται σε αριθμό: Το μοντέλο, σύμφωνα με το οποίο τοπικές κοινότητες παρέχουν τη χρηματοδότηση για ένα αιολικό πάρκο, που τους επιτρέπει τη μακροπρόθεσμη μείωση του κόστους της ενέργειας, είναι πολύ δημοφιλές στη Σκανδιναβία, αλλά έχει επίσης εξαπλωθεί και σε άλλα μέρη κατά την τελευταία δεκαετία: *Παράδειγμα 1:* Στη Βόρεια Frisia στη Γερμανία, το 90% των 60 αιολικών πάρκων είναι κοινοτικής ιδιοκτησίας. *Παράδειγμα 2:* Το National Wind, μια εταιρία στην Μινεάπολη που ιδρύθηκε το 2003, είναι μια κατασκευάστρια κοινοτικών έργων αιολικής ενέργειας μεγάλης κλίμακας, τα οποία έχουν συνολική απόδοση ισχύος πάνω από 4.000MW και έχει ως σκοπό την αναζωογόνηση των οικονομιών της υπαίθρου μέσω της προώθησης των τοπικών επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Ο σκοπός της προώθησης των συνεταιρισμών ως “Οικοδόμους Βιωσιμότητας” θα πρέπει να περιλαμβάνει και την καθιέρωση, στα μάτια του κόσμου, της πεποίθησης ότι οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις έχουν ιδιαίτερα αυξημένες δυνατότητες επιχειρηματικής βιωσιμότητας. Υπάρχουν συνεχιζόμενες μετατοπίσεις στο εσωτερικό κάθε

επιχείρησης μεταξύ των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών συμφερόντων, αλλά αν εστιάσουμε στην ικανοποίηση των αναγκών των απλών πολιτών, οι συνεταιρισμοί καταφέρνουν να επιτύχουν μια μοναδική σύγκλιση μεταξύ αυτών των στοιχείων. Αυτό οδηγεί σε αυξημένη οργανωτική βιωσιμότητα.

Τέλος, ο σκοπός θα πρέπει να περιλαμβάνει και την προσπάθεια από πλευράς των συνεταιρισμών, σε παγκόσμιο επίπεδο μέσω της ICA, να επηρεάσουν τη γεωπολιτική τάξη σε αυτόν τον τόσο ζωτικής σημασίας τομέα, όπου οι κυβερνήσεις δυσκολεύονται να αναλάβουν πρωτοβουλίες ή να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΟΥΝ;

Στο επίκεντρο αυτής της στρατηγικής θα πρέπει να είναι μια συντονισμένη προσπάθεια ώστε να συλλεχθούν και να δημοσιευθούν τα κατάλληλα δεδομένα σχετικά με τους συνεταιρισμούς. Αυτό περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

ΠΙΘΑΝΕΣ ή ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Καινοτομίες στη λογιστική:** Ο συνεταιριστικός τομέας θα πρέπει να πάρει το προβάδισμα. Υπάρχει ήδη ένας μεγάλος αριθμός πρωτοβουλιών μέσω των οποίων οι επιχειρήσεις, οι κοινωνικές επιχειρήσεις και τα φιланθρωπικά ιδρύματα ενθαρρύνονται να καταγράφουν τις μη οικονομικές επιδόσεις τους, όπως η “triple bottom line accounting” (TBL), η “balance scorecard approach”, η “social return on investment” (SROI), ή “social impact reporting”, ή “wellbeing”, μετρήσεις²⁶. Μερικές από αυτές επιδιώκουν να μετατρέψουν τις μη οικονομικές δραστηριότητες τους σε χρηματικούς όρους, όπως είναι το SROI. Οι κυβερνήσεις κάνουν το ίδιο όταν προσπαθούν να υπολογίσουν το κόστος της υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Άλλα (όπως το TBL) αντιπαραβάλλουν και συγκρίνουν τις διάφορες μορφές αποτιμήσεων.

Πολλές από αυτές τις μεθόδους λογιστικής αναπτύσσονται από ανθρώπους που εργάζονται σε κερδοσκοπικές επιχειρήσεις και έχουν ως σκοπό να εμπλουτίσουν τον ισολογισμό τους με επιπλέον στοιχεία, πέρα από τα οικονομικά μεγέθη, όπως περιβαλλοντικά και κοινωνικά. Όμως, οι συνεταιρισμοί έχουν πολλά να κερδίσουν, αν εκμεταλλευτούν αυτή τη νέα προσέγγιση, καθώς είναι ένα μέσο για να αποδειχθούν οι θετικές επιπτώσεις που επιφέρουν. Υπάρχουν μερικές προσπάθειες για την ανάπτυξη συγκεκριμένων λογιστικών εργαλείων μέτρησης των πολλαπλών ωφελειών των συνεταιρισμών αλλά χρειάζονται ακόμη βελτίωση²⁷.

Η χρήση των κοινωνικών λογιστικών εργαλείων είναι σημαντική ώστε να

επιβεβαιώσει στη πραγματικότητα τους ισχυρισμούς σχετικά με την απόδοση των συνεταιρισμών. Οι συνεταιρισμοί θα πρέπει να πρωτοστατούν στην ανάπτυξη τέτοιων εργαλείων, με τον ίδιο τρόπο που οι επιχειρήσεις που ανήκουν στους επενδυτές έχουν πρωτοστατήσει στην ανάπτυξη εργαλείων οικονομικής λογιστικής.

- **Περιπτώσιολογικές μελέτες (case studies):** Η ποικιλομορφία των συνεταιριστικών μορφών και των σκοπών είναι υποτιμημένη. Οι περιπτώσιολογικές μελέτες και οι από-πρώτο-χέρι ιστορίες που καταδεικνύουν τη συμβολή των συνεταιρισμών στην εκπαίδευση, στις κοινότητες, στην υγεία και σε άλλους δημόσιους σκοπούς, είναι σημαντικές και απαραίτητες. Η συνεταιρισμοί κατανάλωσης ενέργειας έχουν μια κρίσιμη συμβολή στη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και χρειάζονται καταγραφή, μελέτη και προβολή.
- **Συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων:** Η οικονομική ανάλυση των θετικών αποτελεσμάτων των συνεταιρισμών είναι πολύτιμη για να μπορέσουν να αποδείξουν στους δημόσιους φορείς χάραξης πολιτικής τη συμβολή τους στη βιωσιμότητα. Μια σειρά από μεθόδους είναι διαθέσιμες (όπως πχ η Μέθοδος Υποθετικής Αξιολόγησης - CVM) για την καταγραφή της αξίας των μη-εμπορεύσιμων αγαθών, όπως η υγεία και το καθαρό περιβάλλον. Θα πρέπει να δοθεί έμφαση από την πλευρά της ICA για τη δημιουργία μιας ψηφιακής βάσης δεδομένων²⁸.
- **Δημόσια υπεράσπιση:** Το μήνυμα για τους συνεταιρισμούς δεν μπορεί πλέον

να περιορίζεται μόνο στο δημοκρατικό έλεγχο των μελών. Χρειάζεται να διευρυνθεί και πλέον πρέπει να περιλαμβάνει αναφορές στη βιωσιμότητα, έτσι ώστε να προσελκύσει το ενδιαφέρον των δημόσιων φορέων χάραξης πολιτικής, του ευρύτερου κοινού και των νέων ανθρώπων.

- **Τεχνολογία:** Ο συνεταιριστικός τομέας θα πρέπει να στοχεύσει στο να γίνει ηγέτης στην ανάπτυξη και τη χρήση τεχνολογιών και κοινωνικών συστημάτων που παρέχουν ανθρώπινα οφέλη, χωρίς να λεηλατούν το οικοσύστημα.
- **Πρακτικές Διοίκησης:** Ο συνεταιριστικός τομέας θα πρέπει να αναπτύξει και να προωθήσει διακεκριμένες πρακτικές διοίκησης, οι οποίες να αντανakλούν τις δημοκρατικές αξίες και το μακροπρόθεσμο ορίζοντα του συνεταιριστικού μοντέλου. Αυτό είναι κάτι το οποίο θα αξιοποιηθεί πλήρως τα εν δυνάμει πλεονεκτήματα του συνεταιριστικού μοντέλου.
- **Ενίσχυση και Συνένωση του Συνεταιριστικού Επιχειρηματικού Δικτύου:** Ο συνεταιριστικός τομέας θα πρέπει να εντοπίσει και να εξαλείψει τα όποια εμπόδια συνεργασίας μεταξύ συνεταιρισμών. Οι συνεταιρισμοί πρέπει να προχωρήσουν, όπου είναι δυνατόν, στην από κοινού χρήση συστημάτων, από κοινού προμήθειες υλικών μέσω από κοινές και ελεγχόμενες από τους ιδίους υποβοηθητικές δομές (αρχή της επικουρικότητας)

“Οι συνεταιρισμοί συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα”

3. TAYTOTHTA

“ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ”

Σε έναν κόσμο που πάσχει από έλλειμμα δημοκρατικής αντιπροσώπευσης και από μια βραχυπρόθεσμη προσέγγιση, οι συνεταιρισμοί δείχνουν πως το επιχειρείν μπορεί να γίνει όχι μόνο με διαφορετικό τρόπο, αλλά και καλύτερα. Όχι μόνο για το δικό τους όφελος, αλλά και για όλο τον κόσμο. Ωστόσο, για να διαδοθεί αυτό το πολύτιμο μήνυμα, πρέπει να υπάρχει σαφήνεια ως προς το πώς οι συνεταιρισμοί ορίζονται και ξεχωρίζουν. Είναι σημαντικό, για τον ίδιο το συνεταιριστικό τομέα, να δημιουργηθεί μια ισχυρή αίσθηση κοινής ταυτότητας. Είναι επίσης σημαντικό να προβληθεί ένα αναγνωρίσιμο συνεταιριστικό μήνυμα, ένα ισχυρό σήμα (“brand”), που να διαφοροποιεί ξεκάθαρα αυτή τη μορφή επιχειρηματικότητας.

Η έννοια της αγοράς του “κοινωνικού” ή “ηθικού” επιχειρείν είναι πλέον πολύ γνωστή. Η “Εταιρική κοινωνική ευθύνη” και η “κοινωνική επιχείρηση” είναι δύο παραδείγματα για το πώς ιδιωτικά επιχειρηματικά μοντέλα έχουν επαναπροσδιοριστεί (“re-branded”) μέσω της ενσωμάτωσης και άλλων σκοπών, πέρα από την επιδίωξη της μεγιστοποίησης του κέρδους. Η λεγόμενη “Ηθική Επιχείρηση” και άλλες πιο ειλικρινείς επιχειρήσεις χρησιμοποιούν ήδη τη γλώσσα και τα μηνύματα των συνεταιρισμών. Πώς μπορούν να ξεχωρίσουν οι συνεταιρισμοί σε αυτές τις συνθήκες; Πώς μπορούν να αμφισβητήσουν και να ξεπεράσουν τις επιχειρήσεις που ανήκουν τους επενδυτές;

Ένα μεγάλο πλεονέκτημα των συνεταιρισμών είναι οι Συνεταιριστικές Αρχές. Οι συνεταιρισμοί δεν εμφανίζονται διαφορετικοί χάρη μιας πλασματικά δημιουργημένης εικόνας, αλλά είναι διαφορετικοί στην ουσία της φύσης τους. Οι αξίες της συμμετοχής και της βιωσιμότητας δεν προστέθηκαν απλά σε ένα συμβατικό επιχειρηματικό μοντέλο, αλλά είναι δομικά στοιχεία του ιδιοκτησιακού καθεστώτος, της διακυβέρνησης, της διαχείρισης. Με τους καταναλωτές όλο και πιο κυνικούς απέναντι στις ψεύδοοικολογικές πρακτικές διάφορων εταιρικών εμπορικών σημάτων, οι συνεταιρισμοί έχουν μια αυθεντικότητα που δεν υπάρχει σε κανένα άλλο ηθικό επιχειρηματικό μοντέλο.

Εκείνοι που ασχολούνται με το συνεταιριστικό τομέα ίσως υποστηρίξουν ότι δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για το τι είναι ένας συνεταιρισμός,

επισημαίνοντας τη Δήλωση της ICA για την Συνεταιριστική Ταυτότητα. Ωστόσο, ο βαθμός στον οποίο οι Συνεταιριστικές Αρχές εφαρμόζονται ή όχι, ποικίλλει σημαντικά από το ένα νομικό σύστημα στο άλλο. Έτσι, για πολλούς οι Συνεταιριστικές Αρχές δεν προσφέρουν επαρκή εξήγηση ή σαφήνεια του συνεταιριστικού ορισμού. Εδώ συμπεριλαμβάνονται ρυθμιστικές αρχές και φορείς χάραξης πολιτικής, κάποιοι από τους οποίους αποζητούν καθοδήγηση για το πώς να ξεχωρίσουν ένα “γνήσιο” από ένα “μη-γνήσιο” συνεταιρισμό και ανησυχούν ότι οι συνεταιριστικές νομικές ρυθμίσεις χειραγωγούνται ως μέσο για την απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος στην αγορά και για τη μείωση της διαφάνειας και του ανταγωνισμού.

Περιλαμβάνεται επίσης το ευρύτερο κοινό δυνητικών μελών και νέων ανθρώπων που μπορεί να έλκονται από ένα χώρο που είναι ηθικός και συμμετοχικός, αλλά το μήνυμα του είναι μερικές φορές δυσδιάκριτο σε ένα συνωστισμένο περιβάλλον εννοιών και χρησιμοποιεί γλώσσα που δεν έχει πάντα απήχηση. Σε ένα χώρο ο οποίος είναι θεμελιωδώς ανοικτός (open-source), επαναστατικός μέσα στην αγορά και ανεξάρτητος από το κατεστημένο, πρέπει να γίνει εφικτό να επικοινωνήσουμε τα χαρακτηριστικά μας προς ανθρώπους που μπορεί να έλκονται ενστικτωδώς από αυτά.

Ο ΣΚΟΠΟΣ

Ο σκοπός είναι να οικοδομήσουμε το συνεταιριστικό μήνυμα και να διαφυλάξουμε τη συνεταιριστική ταυτότητα, για να εξασφαλίσουμε ηθικά και οικονομικά το δικαίωμα να ισχυριζόμαστε ότι οι συνεταιρισμοί είναι το καλύτερο επιχειρηματικό μοντέλο. Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ της “ταυτότητας” και του “μηνύματος”. Σε γενικές γραμμές, “ταυτότητα”, είναι το τι σημαίνει συνεταιρισμός για τον ίδιο τον τομέα και τα μέλη του, το πώς ο ίδιος αναγνωρίζεται όταν κοιτάζεται στον καθρέφτη. “Μήνυμα” είναι ο τρόπος με τον οποίο η ταυτότητα των συνεταιρισμών επικοινωνείται και προβάλλεται στον έξω κόσμο, μέσα από την εκπαίδευση, την παροχή πληροφοριών, το μάρκετινγκ (τις τεχνικές προώθησης), τα λογότυπα και άλλες μορφές επαφής με τα μη-μέλη.

Η λέξη που χρησιμοποιείται πιο συχνά για να υποδηλώσει το μήνυμα είναι η “μάρκα” (brand name) και εντός του συνεταιριστικού χώρου οι άνθρωποι τη χρησιμοποιούν για συντόμευση όταν μιλούν για την οικοδόμηση του συνεταιριστικού “brand name”. Ωστόσο δεν ενθαρρύνουμε τη χρήση του όρου “μάρκα”, λόγω της σύνδεσης του όρου με ιδιωτικά πνευματικά δικαιώματα. Κατά μια πιο καθημερινή οπτική, η “μάρκα / brand name” έχει μάλλον περισσότερο να κάνει με μια επιφανειακή εικόνα η οποία υποδηλώνει κάποια ελκυστικά χαρακτηριστικά για τους καταναλωτές. Τα παραπάνω δεν είναι σύμφωνα με το συνεταιριστικό τομέα ο οποίος έχει μια ισχυρή πίστη σε πιο μακροχρόνιες αξίες και επιθυμεί να ενθαρρύνει τη διάδοση της συνεταιριστικής ιδέας, η οποία είναι διαθέσιμη χωρίς επιβάρυνση

(για την χρήση ενός brand) σε όσους επιθυμούν να ακολουθήσουν της αρχές του.

Σύμφωνα με όσα ειπώθηκαν, ο συνεταιριστικός τομέας έχει έννομο συμφέρον να επιδιώκει να προστατεύει την ακεραιότητα του όρου “συνεταιρισμός”, ώστε να μην γίνεται κατάχρηση του. Η δυνατότητα να επιτευχθεί αυτό ποικίλλει μεταξύ διαφορετικών νομικών συστημάτων σε κάθε χώρα και για τους σκοπούς του παρόντος το κύριο μέλημα είναι η προβολή του κατάλληλου μηνύματος σχετικά με το τι νοείται ως «συνεταιρισμός» σε ένα κόσμο που σε μεγάλο βαθμό αγνοεί το τι αντιπροσωπεύει. Όπως προκύπτει από τα δύο προηγούμενα κεφάλαια, αυτό το Σχέδιο επιδιώκει να προβάλει τόσο την συμμετοχή όσο και τη βιωσιμότητα μέσω του συνεταιριστικού μηνύματος.

Το «Διεθνές Έτος των Συνεταιρισμών» από τον ΟΗΕ και το συνοδευτικό λογότυπό του, καταδεικνύει τη δυνατότητα δημιουργίας ενός και μοναδικού μηνύματος το οποίο θα διαφοροποιεί το συνεταιριστικό μοντέλο και θα μπορεί να είναι κατανοητό σε διάφορα μέρη και κουλτούρες. Η διαδικτυακή κατάληξη .coop παρέχει επίσης μια ευκαιρία για σαφή διαφοροποίηση.

Οι συνεταιρισμοί χρειάζονται ένα πιο ξεκάθαρο μήνυμα, ώστε οι άνθρωποι να είναι περισσότερο ενήμεροι όταν βρίσκονται μπροστά στην επιλογή μεταξύ ενός συνεταιρισμού ή μιας ιδιωτικής ή επενδυτικής επιχείρησης.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙ ΑΥΤΟΣ Ο ΣΚΟΠΟΣ;

ΠΙΘΑΝΕΣ ή ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Δεν υπάρχει καμία πρόθεση να υπονομεύσουμε τη Δήλωση της Συνεταιριστικής Ταυτότητας. Η Δήλωση θα πρέπει συνεχώς να προωθείται. Παρ' όλα αυτά, οι ίδιες οι Συνεταιριστικές Αρχές (που εμπεριέχονται στη Δήλωση της Συνεταιριστικής Ταυτότητας), θα μπορούσαν να εμπλουτιστούν με μια **Οδηγία**, με σκοπό την αποτελεσματικότερη εναρμόνιση των εθνικών νομικών πλαισίων με αυτή (αυτό συνδέεται με το Θέμα Τέσσερα παρακάτω). Η δημιουργία της Οδηγίας αυτής, περιλαμβάνει τον καθορισμό ενός «Ελάχιστου Σημείου Αναφοράς» - πχ. ποια είναι η ελάχιστη απαίτηση σχετικά με τον "έλεγχο από τα μέλη" της 2ης Συνεταιριστικής Αρχής; Χωρίς μια τέτοια Οδηγία είναι δύσκολο έως αδύνατο για τις ρυθμιστικές αρχές να έχουν μια βάση για την αποδοχή ή την απόρριψη ενός προτεινόμενου καταστατικού. Αν υπήρχε κάτι τέτοιο, θα βοηθούσε πολύ καθώς θα αποτελούσε ένα κοινό τόπο συνεργασίας της ICA και των εθνικών φορέων και των κυβερνήσεων τους όπου υπάρχουν προβλήματα στην διατήρηση αναλλοίωτου του βασικού πυρήνα (της συνεταιριστικής ιδέας).
- Οι συνεταιρισμοί πρέπει να αναλογιστούν το πώς οι νέοι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τους συνεταιρισμούς και πως οι συνεταιρισμοί προβάλλονται και επικοινωνούν με **νέους ανθρώπους**. Η εξασφάλιση του ενδιαφέροντός τους και της θετικής εμπλοκής τους μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από την κατανόηση των μεταβαλλόμενων τρόπων με τους οποίους επικοινωνούν και σχηματίζουν σχέσεις μεταξύ τους, μέσω της χρήσης της τεχνολογίας και των κοινωνικών μέσων. Οι ανθρώπινες σχέσεις είναι στο επίκεντρο των συνεταιρισμών. Οι νέοι πρέπει να συμβάλουν στη διαμόρφωση της ταυτότητας και των μηνυμάτων.

- Οι συνεταιρισμοί πρέπει επίσης να αναλογιστούν το πώς γίνονται αντιληπτοί ευρύτερα από τα μη-μέλη και κάποιες εξειδικευμένες κοινότητες. Η συνεχόμενη σε δημοφιλή άνοδος κάποιων όρων όπως "κοινωνική επιχείρηση", "εταιρική κοινωνική ευθύνη", "ιδιοκτησία από τους εργαζόμενους", "κοινωνική καινοτομία", συμβάλλουν στη σύγχυση γύρω από τη πραγματική διαφορά που μπορεί ένας συνεταιρισμός να προσδώσει. Οι συνεταιρισμοί συχνά δεν θεωρούνται αρκετά διακριτοί ώστε να αντιμετωπίζονται ξεχωριστά σε θέματα όπως το νομικό πλαίσιο. Το **μήνυμα** ως εκ τούτου χρειάζεται κατάλληλη διαχείριση, ώστε να λειτουργήσει υπέρ των μακροπρόθεσμων συμφερόντων των συνεταιρισμών. Μετά τον καθορισμό της Οδηγίας, πρέπει να αναπτυχθεί η κατάλληλη φρασεολογία, έχοντας υποψιών την προβολή του μηνύματος.
- Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί η **κατάληξη .coop** μόνο για όσους πληρούν τις προϋποθέσεις του «Ελάχιστου αναλλοίωτου βασικού πυρήνα (της συνεταιριστικής ιδέας)». Παρότι κάτι τέτοιο μπορεί να πάρει κάποιο χρόνο μέχρι να προσδιοριστεί, τελικά θα παρέχει την πιο ορατή ένδειξη του τι νοείται «συνεταιρισμός». Αυτό έχει το πλεονέκτημα ότι δεν περιορίζεται από σύνορα και ξεπερνά τα όρια της νομικής δικαιοδοσίας. Θα παρείχε επίσης τη βάση ώστε η ICA να προσεγγίσει τις κυβερνήσεις κρατών των οποίων η νομοθεσία εμποδίζει τη συμμόρφωση με το «Ελάχιστο αναλλοίωτο βασικό πυρήνα (της συνεταιριστικής ιδέας)», με συνέπεια τον αποκλεισμό τους από τη χρήση της κατάληξης .coop, που ίσως αποτελέσει ανταγωνιστικό μειονέκτημα για την αγορά μέσα στην οποία δραστηριοποιούνται.

- Η Ταυτότητα είναι επίσης σημαντική για την εξασφάλιση της παρουσίας της συνεταιριστικής φωνής στους χώρους χάραξης παγκόσμιων πολιτικών. Μέρος αυτού επιτυγχάνεται με την ευρεία υιοθέτηση, από συνεταιρισμούς σε όλο τον κόσμο που ακολουθούν κοινές αρχές, ενός ειδικού λογότυπου. Η έκταση της υιοθέτησης του λογότυπου «2012 Διεθνές Έτος Συνεταιρισμών» απέδειξε τη δύναμη ταύτισης, πέρα από εθνικά σύνορα, με βάση τις κοινές αξίες. Θα πρέπει να εξεταστεί, ανεξάρτητα από τη δυνητική χρήση του .coop, η ανάπτυξη ενός **κοινού συμβόλου** που θα προσέλκυε αποδοχή ανάλογη του σήματος «2012 Διεθνές Έτος Συνεταιρισμών».

- Η εκμάθηση των συνεταιριστικών ιδεών και παραδόσεων πρέπει να συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα σπουδών σε όλα τα στάδια της εκπαίδευσης. Η **συνεταιριστική εκπαίδευση** είναι ο καλύτερος τρόπος για να οικοδομήσουμε την κατανόηση της συνεταιριστικής ταυτότητας και των συνεταιριστικών μηνυμάτων από ένα ευρύ φάσμα ανθρώπων.
- Εκπαιδευτικά προγράμματα απαιτούνται για να εξηγηθεί η συνεταιριστική ταυτότητα σε μελλοντικούς ηγέτες. Αυτά πρέπει να είναι μέρος μιας πολύ ευρύτερης προώθησης της συνεταιριστικής ταυτότητας σε **σχολές διοίκησης επιχειρήσεων και σε επαγγελματικούς φορείς**. Η έρευνα και ανάπτυξη θεωριών, γνώσεων και ιδεών πρέπει να προωθηθεί και να επεκταθεί, οικοδομώντας τη συνεργασία μεταξύ στελεχών επιχειρήσεων, επαγγελματιών και ακαδημαϊκών.
- Είναι σημαντικό να **παρακολουθείται και να καταγράφεται η αποδοχή των συνεταιριστικών μηνυμάτων από το κοινό**, μέσα από έρευνες αγοράς σε διαφορετικές χώρες.

“η έκταση της υιοθέτησης του λογότυπου 2012 IYC, απέδειξε τη δύναμη ταύτισης με κοινές αξίες πέρα από εθνικά σύνορα”

- Η αλληλεγγύη μεταξύ των συνεταιρισμών πρέπει να ενισχυθεί, ενθαρρύνοντας μεγαλύτερους συνεταιρισμούς να βάλουν στην άκρη κάποια από τα κέρδη τους για να στηρίξουν την ανάπτυξη νέων και μικρών συνεταιρισμών.
- Όπως ειπώθηκε στα δύο προηγούμενα κεφάλαια, αυτό το Σχέδιο προτείνει ότι τα επόμενα χρόνια ο συνεταιριστικός τομέας θα πρέπει να στοχεύει στο να **ταυτιστούν οι συνεταιρισμοί τόσο με τη συμμετοχή όσο και με τη βιωσιμότητα**. Αυτό περιλαμβάνει την αναγνώριση της οικονομικής ασφάλειας που προσφέρουν τα συνεταιριστικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και της συμβολής που οι συνεταιρισμοί έχουν στην παγκόσμια ασφάλεια.
- Η διερεύνηση της δημιουργίας μιας **λίστας Παγκόσμιας Συνεταιριστικής Κληρονομιάς**, για να αναδειχτεί η συνεταιριστική επίδραση σε όλη την σύγχρονη ιστορία.

4. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

“ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΤΕ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ”

Εάν ένα απλό, κατανοητό και πειστικό μήνυμα μπορεί να εξηγήσει το λόγο για τον οποίο οι συνεταιρισμοί είναι κατάλληλοι για το μακροπρόθεσμο καλό του κόσμου και εάν επίσης οι άνθρωποι κατανοήσουν καλύτερα τι είναι ένας συνεταιρισμός, τότε θα έχουμε τις κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη των συνεταιριστικών επιχειρήσεων. Αυτό όμως είναι πιο πιθανό να συμβεί, και σε μερικές περιπτώσεις μόνο έτσι μπορεί να συμβεί, εάν ξεπεράσουμε τα υφιστάμενα εμπόδια για την ανάπτυξή τους. Μια σημαντική διαδικασία, που θα εξετάσουμε εδώ, είναι η ίδρυση των συνεταιριστικών επιχειρήσεων σε διαφορετικές χώρες. Η διαδικασία αυτή αποτελεί κομμάτι της κάθε εθνικής νομοθεσίας.

Αλλά υπάρχει και κάτι επιπλέον. Η άποψη ότι οι συνεταιρισμοί είναι μια περιθωριοποιημένη μορφή επιχείρησης δεν είναι κάτι το ασυνήθιστο. Υπάρχει συχνά μια δυσκολία στο να κατανοηθεί πως ακριβώς λειτουργούν και τι οφέλη προσφέρουν (κάτι το οποίο γίνεται πιο έντονο λόγω της έλλειψης συνεταιριστικής εκπαίδευσης σε σύγκριση με την εκπαίδευση επάνω σε άλλες μορφές επιχειρηματικότητας, όπως πχ οι ιδιωτικές-κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία οικονομικών, νομικών και ρυθμιστικών πλαισίων που έχουν κυρίως κατά νου τις

κυρίαρχες μορφές επιχειρηματικότητας, οι οποίες είναι οι κερδοσκοπικές επιχειρήσεις και αυτές που ανήκουν σε μετόχους. Έτσι λοιπόν τα πλαίσια αυτά είναι ακατάλληλα για τους συνεταιρισμούς σε ορισμένα σημαντικά σημεία. Λίγες χώρες έχουν καλή συνεταιριστική νομοθεσία.

Είναι σημαντικό για τους ίδιους τους συνεταιρισμούς να αντισταθούν σε οποιαδήποτε τάση να μιμηθούν επιχειρήσεις οι οποίες ανήκουν σε επενδυτές στις λειτουργικές και διοικητικές πρακτικές οι οποίες δεν αντανakλούν τις ιδιαιτερότητες των συνεταιρισμών. Αυτό μπορεί συχνά να είναι η πιο εύκολη επιλογή, όταν μάλιστα

λειτουργούν εντός ενός πλαισίου που έχει σχεδιαστεί για ιδιωτικές-κεφαλαιουχικές επιχειρήσεις. Εάν οι συνεταιρισμοί δεν αντισταθούν και δεν αγωνισθούν για κατάλληλη αναγνώριση και αντιμετώπιση, κινδυνεύουν να χάσουν την ιδιαιτερότητα τους και τα εμπορικά πλεονεκτήματά τους, μέσω μιας ισομορφικής συμπεριφοράς. Οι Διευθυντές των συνεταιρισμών θα πρέπει να υποστηρίζονται και να ενθαρρύνονται προς την κατεύθυνση αυτή.

Η Τελική Διακήρυξη της πρόσφατης διάσκεψης στη Βενετία²⁹, απήφθηκε κάλεσμα για ένα “ρυθμιστικό πλαίσιο και κατάλληλες πολιτικές υποστήριξης που είναι συναφείς με το συνεταιριστικό μοντέλο και ευνοούν την ανάπτυξή τους”. Αυτό το πολύ σημαντικό αίτημα αποτελεί συνέχεια του ψηφίσματος των Ηνωμένων Εθνών, το ψήφισμα 56/114³⁰ που καλεί τις κυβερνήσεις (μεταξύ άλλων) να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν τη δημιουργία των συνεταιρισμών και να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών. Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η Σύσταση 193³¹ του ILO (Διεθνές Γραφείο Εργασίας).

Μια σημαντική πτυχή των υποστηρικτικών νομικών πλαισίων αποτελεί η διασφάλιση ότι η συνεταιριστική νομοθεσία ενισχύει και προστατεύει τη συνεταιριστική ταυτότητα. Κάθε εθνική αρχή πρέπει να διαμορφώνει τη νομοθεσία της με τέτοιο τρόπο ώστε να ενσωματώνει τις συνεταιριστικές αρχές μέσα στο τοπικό πλαίσιο, με τρόπο που να αντικατοπτρίζει επαρκώς την ιδιαίτερη ταυτότητα των συνεταιρισμών.

INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION, ILO (Διεθνές Γραφείο Εργασίας)

Στη Σύσταση για την προώθηση των συνεταιρισμών το 2002 (ILO Recommendation 193), το Διεθνές Γραφείο Εργασίας προτείνει (μεταξύ άλλων):

- Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να παρέχουν μια υποστηρικτική πολιτική και ένα νομικό πλαίσιο σύμφωνο με τη φύση και τη λειτουργία των συνεταιρισμών και καθοδιγούμενο από τις συνεταιριστικές αξίες και αρχές
- Η λήψη μέτρων για την προώθηση της δυναμικής των συνεταιρισμών σε όλες τις χώρες, ανεξάρτητα από το επίπεδο ανάπτυξής τους, για μια σειρά από λόγους, συμπεριλαμβανομένου της δημιουργίας δραστηριοτήτων παραγωγής και της απασχόλησης, της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και της γνώσης του συνεργατισμού, της ανάπτυξης της δυναμικής των επιχειρήσεων, την αύξηση της αποταμίευσης και των επενδύσεων, καθώς και τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας
- Η προώθηση των συνεταιρισμών ως ένας πυλώνας για την εθνική και διεθνή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.
- Ότι οι κυβερνήσεις θα πρέπει να διευκολύνουν την πρόσβαση των συνεταιρισμών σε υποστηρικτικές υπηρεσίες, στα επενδυτικά προγράμματα και στη χρηματοδότηση.

Μία από τις μεγάλες επιτυχίες του “2012 Διεθνές Έτος Συνεταιρισμών” είναι ότι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και οι ρυθμιστικές αρχές, έχουν επιτέλους αφυπνιστεί επάνω στο θέμα της διαφορετικότητας των συνεταιρισμών και τα οφέλη που προσφέρουν. Υπάρχουν πολλά για τα οποία ήδη πρέπει να είμαστε χαρούμενοι. Ωστόσο, θα πρέπει να παρέχουμε βοήθεια στους νομοθέτες και στις ρυθμιστικές αρχές, εάν θέλουμε ο αυξανόμενος ενθουσιασμός για τη συνεταιριστική μορφή επιχειρηματικότητας να μεταφραστεί σε κατάλληλα υποστηρικτικά νομικά πλαίσια που θα απελευθερώσουν τη συνεταιριστική δυναμική από την οποία θα ωφεληθούν όλοι.

Πρέπει να τονίσουμε εξ αρχής ότι η επιδίωξη ενός υποστηρικτικού πλαισίου δεν αποτελεί μια παράκληση για ειδική μεταχείριση, επιδοτήσεις ή κάποια εύνοια. Οι συνεταιρισμοί δεν εξαρτώνται από την κυβερνητική βοήθεια περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη μορφή επιχειρηματικότητας. Η επιδίωξη βασίζεται στο γεγονός ότι καμία επιχείρηση δεν μπορεί να υπάρξει μέσα σε ένα ρυθμιστικό κενό. Επίσης, η ανάπτυξη των επιχειρήσεων εξαρτάται πάντα από κατάλληλες υποδομές νομικών κανονισμών και πολιτικών. Για ένα μεγάλο μέρος της ιστορίας τους, οι συνεταιρισμοί τα έχουν καταφέρει μέσα σε νομικά πλαίσια που ήταν σχεδιασμένα για ένα περιορισμένο αριθμό ιδιωτικών κεφαλαιουχικών επιχειρήσεων. Ο συνεταιριστικός τομέας δεν περιμένει τώρα να ανατραπεί η ισορροπία υπέρ του. Επιδιώκει απλά μια σωστή κατανόηση, από τις κυβερνήσεις και τους νομοθέτες, για τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη που το συνεταιριστικό μοντέλο μπορεί να φέρει³². Ταυτόχρονα αποζητά το κατάλληλο νομικό πλαίσιο που θα λαμβάνει υπόψη του αυτά τα οφέλη και θα προωθή μια ευρύτερη ποικιλομορφία στις μορφές ιδιοκτησίας, από ότι είναι μέχρι σήμερα κατεστημένο³³.

Το 2009, η Ινδική κυβέρνηση τροποποίησε το σύνταγμά της, μέσω του “Constitution (111th) Bill”, το οποίο κατέστησε το δικαίωμα δημιουργίας συνεταιρισμών ως ένα θεμελιώδες δικαίωμα. Η Κυβέρνηση επίσης, αποκτούσε το δικαίωμα να δημιουργήσει μια εξειδικευμένη υπηρεσία με τις ίδιες δικαιοδοσίες όπως αυτές της Εφορευτικής Επιτροπής Εκλογών, η οποία θα μπορεί να διεξάγει τις εκλογές των συνεταιριστικών επιχειρήσεων. <http://agricoop.nic.in/cooperation/hpcc2009new.pdf>

Ο ΣΚΟΠΟΣ

Δεν μπορεί να υπάρξει ένα και μοναδικό βέλτιστο δυνατό ρυθμιστικό και νομικό πλαίσιο. Η νομοθεσία, τόσο για την ίδρυση των συνεταιρισμών όσο και για το πώς αντιμετωπίζονται σε σχέση με άλλες μορφές επιχειρηματικότητας, βρίσκεται στη δικαιοδοσία των αντίστοιχων εθνικών οργάνων και ως εκ τούτου κάθε ανάλυση πρέπει να λάβει αυτό το γεγονός υπόψη. Οι βελτιώσεις πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν με βάση τις συστάσεις του ΟΗΕ και πρέπει να ασκηθούν πιέσεις σε εθνικό επίπεδο ώστε να εφαρμοστούν. Ταυτόχρονα, τα καλά ρυθμιστικά και νομικά εθνικά πλαίσια πρέπει να αναδεικνύονται ενώ τα άσχημα να εντοπίζονται και να τροποποιούνται με τη βοήθεια της ICA και των τοπικών φορέων.

Εκτός από την αξιολόγηση των χαρακτηριστικών των ρυθμιστικών πλαισίων, ο ρόλος της ICA είναι να συλλέξει αποδείξεις για τη δημόσια/κοινωνική αξία και τη βιωσιμότητα των συνεταιρισμών (βλ. παραπάνω «Βιωσιμότητα»), οι οποίες θα ενισχύσουν την προσπάθεια για μεταρρυθμίσεις από τις κυβερνήσεις ώστε να υποστηρίξουν τους συνεταιρισμούς, ιδιαίτερα μάλιστα σε μια περίοδο δημοσιονομικής κρίσης, όταν πολλά κράτη αναζητούν νέες μορφές κοινωνικής ασφάλισης και δημόσιων παροχών πρόνοιας. Υπάρχει η δυνατότητα να αναδειχθεί ένα πειστικό επιχείρημα το οποίο να αποδεικνύει ότι οι συνεταιρισμοί είναι πιο αποδοτικοί απ' ό,τι οι εταιρίες που ανήκουν σε επενδυτές, αν συνυπολογίσουμε το κοινωνικό κεφάλαιο και το πόσο πολύ συνεισφέρουν οι συνεταιρισμοί στην παραγωγή δημόσιων αγαθών.

Χρησιμοποιώντας αυτό το επιχείρημα, παρέχεται μια αφετηρία για την εξέταση του τρόπου με τον οποίο η υπάρχουσα εθνική συνεταιριστική νομοθεσία εφαρμόζεται ανά τομέα και επίσης το εάν η συμβολή των συνεταιρισμών στα δημόσια αγαθά δικαιολογεί και μια διαφορετική μεταχείριση. Για παράδειγμα, κάτι τέτοιο θα μπορούσε πιθανά να δικαιολογήσει μια διαφορετική μεταχείριση στο φορολογικό δίκαιο³⁴ ή στους νόμους για τον ανταγωνισμό και την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία. Θα μπορούσε επίσης να επηρεάσει την εφαρμογή ενός ρυθμιστικού νόμου, για παράδειγμα για την αύξηση κεφαλαίου, καθώς και τους νόμους που καλύπτουν τη σύναψη συμβάσεων με το κράτος.

Η σημασία αυτού του θέματος δεν θα πρέπει να αγνοηθεί διότι σήμερα οι συνεταιρισμοί μπορεί να βρεθούν σε μειονεκτική θέση έναντι των άλλων επιχειρηματικών μορφών. Για να δώσουμε ένα απλό παράδειγμα, οι νόμοι για τον ανταγωνισμό

και η αντιμονοπωλιακή νομοθεσία έχουν εισαχθεί σταδιακά σε πολλές χώρες κυρίως για να εμποδίσουν ιδιωτικές επιχειρήσεις (που αποσκοπούν σε ιδιωτικό όφελος) να εγκαθιδρύσουν μια δεσπόζουσα (ή και μονοπωλιακή) θέση και να βλάψουν έτσι το συμφέρον της κοινωνίας, ελέγχοντας την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες. Το να εφαρμόζονται όμως οι ίδιοι αυτοί νόμοι για συνεταιρισμούς που έχουν ιδρυθεί από τις ίδιες τις κοινότητες για να εξασφαλίσουν την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, είναι ένα θέμα που πρέπει

να εξεταστεί ξεχωριστά. Ένα άλλο παράδειγμα είναι οι νόμοι που ισχύουν για τις αναθέσεις συμβάσεων δημόσιων έργων. Οι κανόνες που αποσκοπούν στην προώθηση ανοικτών και διαφανών διαγωνισμών για την παροχή αυτών των υπηρεσιών, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες.

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΟΥΝ;

ΠΙΘΑΝΕΣ ή ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- **Βοήθεια μπορεί να παρασχεθεί σε νομικές και ρυθμιστικές αρχές μέσω:**
 - της δημιουργίας ενός Διεθνούς Δικτύου για τις ρυθμιστικές και νομικές αρχές³⁵
 - την ανάπτυξη των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με το πώς εφαρμόζονται οι Αρχές
 - **Η βοήθεια μπορεί να παρέχεται σε βουλευτές εθνικών κοινοβουλίων, σε νομοθέτες και φορείς χάραξης πολιτικής μέσω μιας συγκριτικής μελέτης των τρόπων με τους οποίους, εφαρμόζονται οι συνεταιριστικοί σε διάφορες χώρες.**
 - Για παράδειγμα, το 2009 η ICA Αμερικής δημοσίευσε ένα έγγραφο που καθορίζει το νόμο-πλαίσιο για τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, ανανεώνοντας μια προηγούμενη έκδοση που χρονολογείται από το 1988³⁶. Το νομικό πλαίσιο δεν προορίζεται για να αποτελέσει ένα μοντέλο για αντιγραφή από νομοθέτες άλλων χωρών. Σκοπός του είναι να παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τις βασικές πτυχές της νομοθεσίας περί συνεταιρισμών, όπως προκύπτει από τη νομολογία, τις ακαδημαϊκές μελέτες, και το συγκριτικό δίκαιο.
 - Ένα άλλο παράδειγμα είναι η πρόσφατη πρωτοβουλία για τη δημιουργία μιας Ομάδας Μελέτης του Ευρωπαϊκού Συνεταιριστικού Δικαίου (SGECOL), η οποία θα αναλάβει τη διερεύνηση των Αρχών του Ευρωπαϊκού Συνεταιριστικού Δικαίου (PECOL), ως το πρώτο της ερευνητικό πρόγραμμα³⁷. Ο γενικός στόχος της SGECOL είναι να διεξάγει συγκριτική έρευνα στους νόμους για τους συνεταιρισμούς στην Ευρώπη, προωθώντας έτσι την αύξηση της ευαισθητοποίησης και της κατανόησης του συνεταιριστικού δικαίου εντός των νομικών και ακαδημαϊκών κοινοτήτων αλλά και των κυβερνήσεων σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η SGECOL προτίθεται να επιτύχει το στόχο αυτό μέσα από διάφορες ερευνητικές πρωτοβουλίες σχετικά με τους νόμους για τους συνεταιρισμούς, ξεκινώντας με τη σύνταξη του PECOL.
 - Η ενσωμάτωση της συνεταιριστικής ατζέντας από τους **παγκόσμιους αναπτυξιακούς φορείς**, όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και τα διακυβερνητικά όργανα χάραξης πολιτικών, όπως το G8 και το G20.
 - Ανάπτυξη της ικανότητας για άμεση ανταπόκριση σε συνεταιριστικές ευκαιρίες που δημιουργούνται από τα παγκόσμια και περιφερειακά πολιτικά γεγονότα και αλλαγές.
 - Τα στοιχεία σχετικά με τα δημόσια και κοινωνικά οφέλη των συνεταιρισμών θα πρέπει να αναδεικνύονται και να δημοσιεύονται. Ταυτόχρονα, ορθά δομημένες σχετικές αναφορές θα πρέπει να συνταχθούν για να υποστηρίξουν τα επιχειρήματα για την κατάλληλη μεταχείριση των συνεταιρισμών μέσα στα διάφορα νομικά περιβάλλοντα και τα διάφορα επίπεδα ανάπτυξης.
 - Όπως αναφέρεται ανωτέρω στο κεφάλαιο για την “ταυτότητα”, υπάρχει ανάγκη για τη δημιουργία ενός **“Ελάχιστου αναλλοίωτου βασικού πυρήνα (της συνεταιριστικής ιδέας)”** του τι σημαίνει συνεταιρισμός. Αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό ως βάση για την εξασφάλιση διαφορετικής μεταχείρισης των συνεταιρισμών εντός των εθνικών νομικών πλαισίων γιατί πρέπει να υπάρχει μια ισχυρή σύνδεση μεταξύ των στοιχείων της κοινωνικής και δημόσιας ωφέλειας από τη μία και των ελάχιστων απαραίτητων κριτηρίων (ώστε να αντιμετωπίζεται μια επιχείρηση ως συνεταιρισμός), από την άλλη. Αυτό θα είναι αναγκαίο όταν για παράδειγμα υπάρξουν διαφορετικές φορολογικές ή ρυθμιστικές διατάξεις για τους συνεταιρισμούς, διότι διαφορετικά θα υπάρξουν ψευδείς ισχυρισμοί για το αν ορίζεται κάποια επιχείρηση ως “συνεταιρισμός”. Αυτή είναι μια ιδιαίτερα δύσκολη κατάσταση ως προς την αντιμετώπισή της, όπως επισημαίνεται σε έγγραφο που δημοσιεύθηκε πρόσφατα από τον Antonio Fici³⁸.
- “ορθά δομημένες αναφορές θα πρέπει να συνταχθούν για να υποστηρίξουν τα επιχειρήματα για την κατάλληλη μεταχείριση των συνεταιρισμών”**
- Θα πρέπει να αναπτυχθεί ένας μηχανισμός ή ένα εργαλείο για την **αξιολόγηση των εθνικών νομικών πλαισίων** και μέχρι ποιά έκταση αυτά μπορούν να ενθαρρύνουν και υποστηρίζουν τους συνεταιρισμούς. Θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένας χάρτης όπου θα διακρίνονται οι καλύτερες αλλά και οι πιο αδύναμες εθνικές νομοθεσίες. Αυτός θα ήταν ένας καλός τρόπος για να τονίζονται οι φτωχότερες επιδόσεις και να προσφέρεται έτσι η ευκαιρία συνεργασίας για την πολιτική υπεράσπιση των συνεταιρισμών, με βάση τις αποδεδειγμένες συνθήκες.
 - Δημιουργία **βάσης δεδομένων συνεταιριστικής γνώσης** για τη μέτρηση και ανάδειξη των θετικών επιπτώσεων αλλά και τη μεταφορά τεχνογνωσίας.

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ

“ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΤΕ ΑΞΙΟΠΙΣΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΔΙΑΤΗΡΩΝΤΑΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΛΗ”

Οι επιχειρήσεις δεν μπορούν να λειτουργήσουν χωρίς κεφάλαιο και οι συνεταιρισμοί δεν αποτελούν εξαίρεση. Ενώ έχουν τη δυνατότητα να δανείζονται χρήματα από τις τράπεζες και ενώ έχουν επίσης πρόσβαση σε κεφάλαια κίνησης, χρειάζονται παράλληλα ειδικά κεφάλαια για να χρηματοδοτήσουν τις μακροπρόθεσμες επιχειρηματικές ανάγκες και στρατηγικές τους. Για το λόγο αυτό χρειάζονται κάποιου είδους κεφάλαια που σκοπό θα έχουν την απορρόφηση του μακροπρόθεσμου επιχειρηματικού ρίσκου και των διαφόρων ζημιών. Σε γενικές γραμμές το συνεταιριστικό κεφάλαιο προέρχεται κατά κανόνα από τα μέλη, είτε μέσω της κοινής τους συνεισφοράς (μερίδια), είτε μέσω των αδιανέμητων κερδών (αποθεματικά)³⁹. Εξ' ορισμού, τα αδιανέμητα κέρδη χρειάζονται χρόνο για να δημιουργηθούν και προφανώς δεν είναι διαθέσιμα στο ξεκίνημα. Ιστορικά, οι συνεταιρισμοί χρηματοδοτούνταν από τις καταθέσεις που τα ίδια τα μέλη έδιναν στο συνεταιρισμό τους για να διαχειριστεί. Αυτό σε εποχές που ακόμα οι τράπεζες δεν πρόσφεραν τέτοιου είδους υπηρεσίες. Τα μέλη τοποθετούσαν τις αποταμιεύσεις τους στο συνεταιρισμό τους και μπορούσαν να πάρουν χρήματα όταν τα χρειάζονταν.

Τέτοιου είδους κεφάλαια, εκτός από μερικές περιπτώσεις, δεν καλύπτουν τις ανάγκες. Με την ύπαρξη πολλών διαθέσιμων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οι άνθρωποι δεν βλέπουν πια το συνεταιρισμό ως καταφύγιο για τα χρήματά τους. Τα κεφάλαια που μπορούν να αποσυρθούν κατά βούληση δεν θα πρόσφεραν σταθερή βάση για τη χρηματοδότηση μιας επιχείρησης σήμερα. Έτσι, οι συνεταιρισμοί σε πολλές χώρες αντιμετωπίζουν πρόβλημα πρόσβασης σε κεφάλαια⁴⁰.

Οι επιχειρήσεις που ανήκουν σε επενδυτές αντλούν κεφάλαια υποσχόμενες κάποια οικονομική ανταμοιβή, είτε με τη μορφή μερισμάτων είτε μέσω αύξησης της αξίας της επιχείρησης στο μέλλον, είτε με ένα συνδυασμό των δύο. Το μετοχικό κεφάλαιο παρέχει αυτή τη δυνατότητα, καθώς βασίζεται στην αρχή ότι ο κάτοχος μιας μετοχής δικαιούται αντίστοιχο μερίδιο στην αντικειμενική αξία της εταιρείας και στα κέρδη που διανέμονται με την μορφή μερισμάτων.

Το συνεταιριστικό κεφάλαιο διαφέρει ως προς αυτές τις αρχές⁴¹. Κατ' αρχάς, ένα μέλος δικαιούται να λάβει από τον συνεταιρισμό μόνο το ποσό που κατέθεσε ή πλήρωσε σε μερίδια. Έτσι, δεν δικαιούται κάποιο μερίδιο της πιθανής μελλοντικής αυξημένης αξίας. Παρότι οι συνεταιρισμοί γενικά δύνανται να καταβάλουν τόκους επί των κεφαλαίων, τα μέλη λαμβάνουν «περιορισμένη ή μηδενική αποζημίωση για το κεφάλαιο που κατέβαλαν προκειμένου να γίνουν μέλη», σύμφωνα με την 3η Συνεταιριστική Αρχή.

“Χρειαζόμαστε κεφάλαιο που να είναι κοινωνικά εποικοδομητικό και σταθεροποιητικό, αντί για το αντίθετο. Χρειαζόμαστε κεφάλαιο που να περιορίζεται, να ελέγχεται και να κατευθύνεται για την κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών και όχι της ανθρώπινης αληθιστής. Το συνεταιριστικό κεφάλαιο είναι εποικοδομητικό, σταθεροποιητικό και διατηρήσιμο. Ο κόσμος χρειάζεται περισσότερο συνεταιριστικό κεφάλαιο και τρόπους ώστε να προσανατολιστούν οι αποταμιεύσεις να γίνουν συνεταιριστικό κεφάλαιο αντί για κεφαλαιουχικό”.

Webb and others (2010) Co-operative Capital: What it is and Why our World Needs it

Επιπλέον, σε περίπτωση που κάποιο κέρδος ή πλεόνασμα διανεμηθεί στα μέλη, η κατανομή γίνεται ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών που είχε το κάθε μέλος με τον συνεταιρισμό.

Σε σύγκριση με το μετοχικό κεφάλαιο, το συνεταιριστικό κεφάλαιο δεν προσφέρει στους επενδυτές ικανοποιητικά οικονομικά οφέλη. Ως εκ τούτου, δεν είναι ελκυστικό από οικονομικής άποψης και έχει μικρό ενδιαφέρον για τους επενδυτές.

Όμως, σε σύγκριση με τις κεφαλαιουχικές εταιρίες, αυτό που οι συνεταιρισμοί μπορούν να προσφέρουν στην ευρύτερη κοινωνία (και όχι μόνο στους επενδυτές που αναζητούν κέρδος) σαφώς και είναι ελκυστικό, για όλους τους λόγους που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Πώς μπορεί λοιπόν να γεφυρωθεί αυτό το χάσμα;

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΤΟΧΟΣ;

Είναι αρκετά εύκολο να κάνουμε αυτό το θέμα πολύπλοκο, τεχνικό, ακόμη και κάπως μυστηριώδες – σαν αναζήτηση για το Άγιο Δισκοπότηρο. Ουσιαστικά, στόχος είναι να ταιριάζει η ανάγκη μας ως πολίτες για ένα ασφαλές καταφύγιο των χρημάτων που δεν θα χρειαστούμε τώρα, αλλά ίσως χρειαστούμε στο μέλλον, με την ανάγκη των επιχειρήσεων για κεφάλαιο, ώστε να αναπτυχθούν και να καλύψουν τις μεταβαλλόμενες ανάγκες μας.

Τα τελευταία 150 περίπου χρόνια υπήρξε μια μετατροπή των ανθρώπων σε επενδυτές. “Επενδύω” σημαίνει τοποθετώ τα χρήματά μου εκεί όπου πιθανά θα έχουν την καλύτερη απόδοση. Η λέξη αυτή χρησιμοποιείται συνήθως για την τοποθέτηση χρημάτων σε μετοχές μιας εταιρείας. Οι περισσότεροι άνθρωποι στις αναπτυγμένες οικονομίες έχουν γίνει επενδυτές, είτε σκόπιμα είτε όχι, μέσω των συνταξιοδοτικών τους ταμείων και άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων όπως η ασφάλιση του επιχειρηματικού μοντέλου ιδιοκτησίας μέσω επένδυσης. Η μεγιστοποίηση του κέρδους από τις αποταμιεύσεις μας έχει γίνει ο κανόνας και έχουμε εθιστεί σε αυτό. Όμως, η οικονομική αστάθεια των τελευταίων τεσσάρων ετών έχει αποκαλύψει τις αδυναμίες αυτού του μοντέλου. Πλέον υπάρχει σαφής ανάγκη για κάτι καλύτερο.

Ένα επιτυχημένο μοντέλο δεν θα επιτευχθεί μόνο αλλάζοντας το πως λειτουργούν οι επιχειρήσεις, δημιουργώντας νέες δομές όπως οι συνεταιρισμοί που είναι πιθανότερο να καλύψουν τις ανθρώπινες ανάγκες μακροπρόθεσμα. Θα πρέπει να αλλάξει και το πώς συμπεριφέρονται οι άνθρωποι. Θα πρέπει να σταματήσουμε να συμπεριφερόμαστε ως επενδυτές που αναζητούν το μέγιστο κέρδος. Αν θέλουμε έναν καλύτερο κόσμο, θα πρέπει να τοποθετήσουμε τα κεφάλαιά μας εκεί που είναι πιο πιθανό να οικοδομήσουμε έναν καλύτερο κόσμο. Και αυτό δεν θα το καταφέρουμε εάν τα επενδύσουμε σε εταιρικές μετοχές.

Τα παραπάνω θα ήταν ίσως μια απελπιστικά ιδεαλιστική πρόταση αν δεν υπήρχαν ήδη ισχυρές αποδείξεις ότι οι άνθρωποι αλλάζουν τον τρόπο που χρησιμοποιούν τα χρήματά τους.

Η στάση του προς τον πλούτο, το χρήμα και το που αυτά τα τοποθετεί, αλλάζει δραματικά:

Από το “Giving Pledge” του Bill Gates, και άλλων 30 δισεκατομμυριούχων στις ΗΠΑ, οι οποίοι δώρισαν τουλάχιστον το 50% του πλούτου τους για φιλανθρωπικούς σκοπούς, μέχρι την ανταπόκριση απλών ανθρώπων στο τσουνάμι του 2004 στο σεισμό και το τσουνάμι στην Ιαπωνία του 2011, καθώς και σε άλλες μεγάλες καταστροφές. Από την οργή στις οικονομικές σελίδες κορυφαίων εφημερίδων για τη συμπεριφορά και τις αμοιβές των τραπεζιτών, μέχρι την καμπάνια “Move Your Money”⁴² και το κίνημα “Occupy”. Ζούμε σε μια εποχή μεγάλων αλλαγών όπου οι συμπεριφορές και τα κίνητρα των ανθρώπων αλλάζουν.

Τα κεφαλαιακά εργαλεία πρέπει να συμβαδίζουν με αυτές τις συμπεριφορές και τα κίνητρα του σήμερα. Έτσι, ο στόχος είναι να προτείνουμε ένα αξιόπιστο συνεταιριστικό μέλλον το οποίο οι άνθρωποι μπορούν να κατανοήσουν και να πιστέψουν (βλ. Κεφάλαιο 3) και στη συνέχεια να παρέχουμε το σωστό μηχανισμό ώστε να χρησιμοποιήσουν τα κεφάλαιά τους για να εξασφαλίσουν αυτό το μέλλον. Αυτό συνεπάγεται μια πρόταση που να παρέχει μια οικονομική απόδοση, χωρίς όμως αυτό να καταστρέφει τη συνεταιριστική ταυτότητα, και που να επιτρέπει στους ανθρώπους να έχουν πρόσβαση στα χρήματά τους όταν τα χρειάζονται. Συνεπάγεται επίσης την αναγκαιότητα να διερευνήσουμε ευρύτερες εναλλακτικές επιλογές για κεφάλαια, πέρα από την παραδοσιακή πηγή των ενταγμένων μελών, αλλά χωρίς συμβιβασμούς γύρω από τον έλεγχο των μελών στον συνεταιρισμό.

Σε αυτό το πλαίσιο, είναι απαραίτητα τα κατάλληλα χρηματοοικονομικά μέσα με τα οποία οι άνθρωποι μπορούν να χρηματοδοτήσουν τους συνεταιρισμούς.

Αυτό το πεδίο έχει ήδη διερευνηθεί εκτενώς από τις άλλες επιχειρήσεις, αλλά όχι επαρκώς από τον συνεταιριστικό τομέα.

Απαιτούνται μέσα που θα διευκολύνουν την συγκέντρωση και προώθηση χρημάτων στους συνεταιρισμούς και τα οποία θα:

- Παρέχουν σταθερή βάση για τη δραστηριότητα του συνεταιρισμού
- Παρέχουν την δυνατότητα απόδοσης και επιστροφής των κεφαλαίων στον πάροχο χωρίς να απαιτείται η αγορά μετοχών
- Δεν βλάπτουν ή υπονομεύουν το συνεταιριστικό χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου των μελών και της δέσμευσης στη συνεταιριστική ταυτότητα.

ΠΩΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΕΠΙΤΕΥΧΘΟΥΝ ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ;

ΠΙΘΑΝΕΣ ή ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- Προώθηση και ενθάρρυνση της **χρηματοδότησης** των συνεταιρισμών από τα υπάρχοντα μέλη τους
- Διατύπωση μιας **ξεκάθαρης πρότασης** από τους συνεταιρισμούς προς τους παρόχους κεφαλαίων
- Προώθηση της **ανταλλαγής ιδεών και εμπειριών** μεταξύ συνεταιρισμών αναφορικά με πιθανά χρηματοδοτικά μέσα
- Ανάπτυξη ενός σύγχρονου **χρηματοοικονομικού εργαλείου** ως επιχειρηματικό κεφάλαιο υψηλού ρίσκου για την κάλυψη των αναγκών των συνεταιριστικών επιχειρήσεων και χρηματοδοτών
- Δημιουργία παραλλαγών του γενικού μοντέλου, για να ταιριάζει σε διαφορετικά μεγέθη συνεταιρισμών και τομέων
- Καθορισμός φορέων που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως **εκπρόσωποι ή ενδιάμεσοι** για επιχειρήσεις (μικρές ή μεγάλες) που χρειάζονται κεφάλαια
- Χρήση του **Παγκόσμιου Ταμείου Συνεταιριστικής Ανάπτυξης**, για να αναδειχθεί η δημιουργία συνεταιρισμών ως μια κατηγορία κατανομής περιουσιακών στοιχείων “Asset Class”.
- Έρευνα για την **αλλαγή συμπεριφορών και κινήτρων** σχετικά με τη χρηματοδότηση και τα νέα χρηματοπιστωτικά μέσα
- Εξέταση των απειλών και των ευκαιριών που προκύπτουν από τη χρήση θυγατρικών εταιρικών σχημάτων και δομών τύπου Ομίλου και άλλων **συνεταιριστικών ομάδων** για την εξεύρεση των απαραίτητων κεφαλαίων
- Προβολή του συνεταιριστικού κεφαλαίου ως ένα **εμπνευσμένο μοντέλο**, σε αντιδιαστολή με την επιδίωξη του κέρδους από τα χρέη του κερδοσκοπικού κεφαλαίου
- Δημιουργία ενός **δείκτη** που να αφορά ειδικά τους συνεταιρισμούς με σκοπό τη μέτρηση της ανάπτυξης και της απόδοσης
- Πολιτική πίεση για **λογιστικά πρότυπα** που θα αναγνωρίζουν τα μοναδικά χαρακτηριστικά του συνεταιριστικού μοντέλου
- Επιτάχυνση του **παγκόσμιου εμπορίου μεταξύ των συνεταιρισμών**, μέσω συμφωνιών αντιπροσώπευσης και κοινών δομών παροχής υπηρεσιών

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

“ΟΡΑΜΑ 2020”: ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΕΙΝΑΙ ΦΙΛΟΔΟΞΟ.

Όταν οι πρωτοπόροι συνεταιριστές εφάρμοσαν πρώτη φορά τις νέες τους ιδέες, πρόσφεραν ένα τρόπο στους ανθρώπους να καλύψουν τις ανάγκες τους, τη στιγμή που οι επιχειρήσεις που ανήκουν στους επενδυτές αδυνατούσαν να το κάνουν.

Σήμερα, αυτές τις ιδέες τις χρειάζονται όλοι οι άνθρωποι. Ο συμβατικός τρόπος επιχειρηματικότητας αδυνατεί να καλύψει τις ανάγκες της παγκόσμιας κοινότητας. Στο συμβατικό τρόπο επιχειρηματικότητας τα κέρδη και η οικονομική μεγέθυνση είναι πιο σημαντικά από τη βιωσιμότητα, ενώ το ιδιωτικό όφελος είναι πιο σημαντικό από το δημόσιο όφελος.

Οι συνεταιριστικές ιδέες λειτουργούν με επιτυχία αλλά οι περισσότεροι άνθρωποι σήμερα δεν το γνωρίζουν αυτό. Για το λόγο αυτό το Σχέδιο είναι ένα φιλόδοξο πλάνο που έχει ως σκοπό του να αποκρυσταλλώσει το συνεταιριστικό μήνυμα και να το μεταδώσει στη παγκόσμια κοινότητα, η οποία στην παρούσα φάση δεν μπορεί να φανταστεί πόσα πολλά μπορεί να πετύχει μέσω αυτού.

Είναι επίσης και ένα φιλόδοξο πλάνο το οποίο θα εξοπλίσει τους ανθρώπους με τα μέσα εκείνα που θα τους βοηθήσουν να επιτύχουν όσα φαντάζονται ότι μπορούν. Είναι ταυτόχρονα ένα πλάνο που θα επιτρέψει σε όλους τους ανθρώπους - γυναίκες και άνδρες, ηλικιωμένους και νέους- να ξεπεράσουν τα εμπόδια και να υλοποιήσουν όσα ξέρουν ότι μπορούν να καταφέρουν.

Το Διεθνές Έτος των Συνεταιρισμών ήταν ένας καταλύτης για τους συνεταιρισμούς και για τους ανθρώπους που πιστεύουν στην ιδέα του συνεργατισμού. Έγινε η πλατφόρμα επάνω στην οποία χτίστηκε η «Συνεταιριστική Δεκαετία». Οι καιροί και οι καταστάσεις μας καλούν να υιοθετήσουμε ένα φιλόδοξο πλάνο. Για το λόγο αυτό η ICA υιοθέτησε ένα τόσο φιλόδοξο Σχέδιο.

Για να έχει όμως αυτό το Σχέδιο νόημα ουσιαστικό και να είναι αποτελεσματικό, πρέπει να υποστηριχθεί από τους εθνικούς φορείς, από τις κοινότητες και από όλους τους ανθρώπους που πιστεύουν στο συνεταιριστικό επιχειρηματικό μοντέλο. Οι συνεταιρισμοί πρέπει να δείξουν το δρόμο συνεργαζόμενοι μεταξύ τους.

Όλοι μας έχουμε τώρα ένα ρόλο να διαδραματίσουμε ώστε να υλοποιήσουμε το Όραμα 2020

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ

Η Διεθνής Συνεταιριστική Συμμαχία (ICA) είναι μια ανεξάρτητη, μη-κυβερνητική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1895 για να ενώνει, να εκπροσωπεί και να εξυπηρετεί τους συνεταιρισμούς σε όλο τον κόσμο. Παρέχει μια παγκόσμια φωνή και μια πλατφόρμα για γνώση, εμπειρία και συντονισμένη δράση σε ό,τι έχει να κάνει με τους συνεταιρισμούς. Μέλη της ICA είναι διεθνείς και εθνικές συνεταιριστικές οργανώσεις από όλους τους τομείς της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας, των τραπεζών, των καταναλωτών, της αλιείας, της υγείας, της στέγασης, της ασφάλισης και των εργαζομένων. Η ICA έχει μέλη από εκατό χώρες, που εκπροσωπούν ένα δισεκατομμύριο ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Εκατό εκατομμύρια άνθρωποι εργάζονται για κάποιον συνεταιρισμό σε τοπικό επίπεδο.

KELLOGG COLLEGE

ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΜΟΙΒΑΙΟΥ ΤΥΠΟΥ (MUTUAL) ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

Το κέντρο έχει έδρα το Kellogg, ένα από τα μεγαλύτερα κολέγια του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης. Το Kellogg College υποστηρίζει τον τομέα της δια βίου μάθησης του Πανεπιστημίου, δίνοντας ευκαιρίες για συνεχή εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση σε part-time, αλλά και σε μεγαλύτερους σε ηλικία, φοιτητές

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικών, οι ακαδημαϊκοί και γενικότερα οι πολίτες, δείχνουν αυξανόμενο ενδιαφέρον για τη συμμετοχική προσέγγιση των εμπλεκόμενων (πχ μελών, εργαζομένων κλπ) που ακολουθούν οι συνεταιριστικές και οι αμοιβαίου τύπου επιχειρήσεις. Οι ραγδαίες αλλαγές στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην παγκόσμια οικονομία έχουν ενισχύσει τη σημασία του συνεταιριστικού τομέα και του τομέα της αμοιβαίας επιχειρηματικότητας, όπου υπάρχουν υψηλές προδιαγραφές επιχειρηματικής ηθικής, ευθύνης προς την κοινότητα και την μακροπρόθεσμη στρατηγική για τη βιωσιμότητα. Αυτό το διαφοροποιημένο περιβάλλον προσφέρει μια άνευ προηγουμένου ευκαιρία για ηγετικές πρωτοβουλίες, υπό την προϋπόθεση όμως ότι θα βασίζεται σε εμπειρικά δεδομένα και θα στηρίζεται σε έρευνα παγκόσμιας κλίμακας και ανάλυσης η οποία θα επικυρώνεται μέσω ενός αυστηρού προγράμματος σπουδών το οποίο θα αντικατοπτρίζει τις ανάγκες του επιχειρηματικού τομέα των συνεταιρισμών και της αμοιβαίας επιχειρηματικότητας.

Εξαιτίας των παραπάνω, έχουν διαμορφωθεί οι κύριες δραστηριότητες του Oxford Centre for Mutual and Employee-owned Business και οι οποίες περιλαμβάνουν την έρευνα και την επαγγελματική κατάρτιση μέσω προσαρμοσμένων σύντομων σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων που επικεντρώνονται

στις επιχειρηματικές ανάγκες του συνεταιριστικού τομέα και του αμοιβαίου τύπου επιχειρήσεων. Δεσμευόμενο στην προώθηση της εφαρμοσμένης γνώσης, το Κέντρο διοργανώνει συνέδρια, σεμινάρια, διαλέξεις και ομιλίες με προσκεκλημένους ομιλητές και προωθεί τη δικτύωση και τη συνεργασία εντός και εκτός της Οξφόρδης. Οι στόχοι του Κέντρου είναι:

- Η έρευνα σχετικά με την αποδοτικότητα του συνεταιριστικού τομέα και του τομέα της αμοιβαίας επιχειρηματικότητας
- Παροχή ενός προγράμματος σπουδών το οποίο να είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες των επιχειρήσεων αυτών και στην ανάπτυξη των σημερινών και των μελλοντικών ηγετών τους
- Ενθάρρυνση της συζήτησης και προώθηση ενός νέου τρόπου σκέψης σχετικά με τους συνεταιρισμούς και τις αμοιβαίου τύπου επιχειρήσεις.
- Συνεργασία με εμπειρογνώμονες του συνεταιριστικού τομέα και του τομέα της αμοιβαίας επιχειρηματικότητας για τη δημιουργία ενός παγκόσμιου δικτύου ακαδημαϊκών, άμεσα εμπλεκόμενων και υπεύθυνων χάραξης πολιτικής.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Ψήφισμα A/RES/64/136

(Εισαγωγή σελ. 2)

2. Αυτά περιλαμβάνουν: το συνέδριο “Promoting the Understanding of Co-operatives for a Better World” (Πρώτηση της Κατανόησης των Συνεταιρισμών για έναν Καλύτερο Κόσμο), που συνδιοργανώθηκε από το Euricse και την ICA στη Βενετία

(<http://euricse.eu/en/news/venice-2012-final-declaration>),

την “Dunsany Declaration for Rural Co-operatives” (Διακήρυξη για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του Dunsany)

(http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/corp_partnership/docs/Dunsany_Declaration_for_Rural_Co-operative_Development_FINAL.pdf),

το “Resolution of the International Cooperative Banking Association” (Ψήφισμα της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης Τραπεζών)

(<http://2012.coop/en/media/library/member-publication/resolution-international-co-operative-banking-association-2012>),

την “Declaration from the International Summit of Co-operatives in Quebec” (Διακήρυξη από τη Διεθνή Σύνοδο Κορυφής των Συνεταιρισμών στο Κεμπέκ)

(<http://www.2012intlsummit.coop/site/communication/declaration/en>),

την “Declaration from Imagine 2012 International Conference on Co-operative Economics” (Διακήρυξη του Imagine 2012 Διεθνές Συνέδριο για την Συνεταιριστική Οικονομία)

(<http://www.imagine2012.coop/wp-content/themes/twentyten/document/Declaration-Imagine2012%20ICA.pdf>)

και την “Declaration from the International Health Co-operatives Forum” (Διακήρυξη του Διεθνούς Φόρουμ των Συνεταιρισμών Υγείας)

(<http://ihco.coop/2012/10/13/quebec-ihcf-2012-declaration/>)

(Εισαγωγή σελ. 3)

3. Δείτε στο “ESPAS (2011) Global Trends 2030: Citizens in an Interconnected and Polycentric World” (ESPAS (2011) Παγκόσμιες Τάσεις 2030: Πολίτες σε έναν Διασυνδεδεμένο και Πολυκεντρικό Κόσμο)

(http://www.iss.europa.eu/uploads/media/ESPAS_report_01.pdf)

(Εισαγωγή σελ. 3)

4. Όπως εξηγείται στο κεφάλαιο 3 παρακάτω, χρησιμοποιούμε τη λέξη “συμμετοχή” ως μια συντόμευση για την μοναδική συνεταιριστική προσέγγιση μέσω της οποίας τα άτομα έχουν την ιδιοκτησία του συνεταιρισμού τους, και συμμετάσχουν στη δημοκρατική διακυβέρνησή του

(Εισαγωγή σελ. 4)

5. Δείτε τη “Statement on the Co-operative Identity” (Δήλωση για την Συνεταιριστική Ταυτότητα) στο οπισθόφυλλο

(Εισαγωγή σελ. 4)

6. Cook, J., S. Deakin, J. Michie and D. Nash (2003), “Trust Rewards: realising the mutual advantage” (Ανταμοιβές Εμπιστοσύνης: υλοποιώντας το αμοιβαίο όφελος), Mutuo, Λονδίνο,

J. Michie και C. Oughton (2002), “Employee Participation and Ownership Rights” (Συμμετοχή των Εργαζομένων και τα Δικαιώματα Ιδιοκτησίας), “Journal of Corporate Law Studies” (Εφημερίδα των Μελετών Εταιρικού Δικαίου), Τόμος 2, αρ. 1, σελ. 143-159,

J. Michie και C. Oughton (2003), HRM, “Employee Share Ownership and Corporate Performance” (Μετοχική Ιδιοκτησία Εργαζομένων και Εταιρική Απόδοση), “Research & Practice in HRM” (Ερευνα και Πρακτική στη Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού), Τόμος 11, Τεύχος 1, σελ. 15-36,

J. Michie και M. Sheehan (1999), “No Innovation without Representation? An analysis of participation, representation, R&D and innovation, Economic Analysis” (Καμία καινοτομία χωρίς Εκπροσώπηση, Η ανάλυση της συμμετοχής, της εκπροσώπησης, της Έρευνας και Ανάπτυξης και της καινοτομίας, Οικονομική Ανάλυση), Τόμος 2, Νο. 2, σελ. 85-97

και J. Michie και M. Sheehan (2005), “Business Strategy, Human Resources, Labour Market Flexibility, and Competitive Advantage” (Στρατηγική των Επιχειρήσεων, Ανθρώπινο Δυναμικό, Ευελιξία της Αγοράς Εργασίας, και το Ανταγωνιστικό Πλεονέκτημα), “International Journal of Human Resource Management”, Διεθνές Περιοδικό στην Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού, Τόμος 16, Νο. 3, σελ. 448-468,

International Joint Project on Cooperative Democracy (Διεθνές Κοινό Πρόγραμμα για την Συνεταιριστική Δημοκρατία) (1995) “Making Membership Meaningful: Participatory Democracy in Cooperatives” (Δίνοντας Νόημα στην Συμμετοχή-Μέλος: Η συμμετοχική Δημοκρατία στους Συνεταιρισμούς), “Centre for the Study of Co-operatives” (Κέντρο για τη Μελέτη των Συνεταιρισμών), Πανεπιστήμιο του Saskatchewan,

Kurimoto, A. (2010) “Changing Patterns of Member Participation” (Μεταβαλλόμενα Πρότυπα στην Συμμετοχή Μελών), In Hasumi et al (eds.) Consumer Co-ops in Japan: Challenges and Prospects in Transitional Stage (Στο Hasumi κ.ά. (eds.) Καταναλωτικός Συνεταιρισμός στην Ιαπωνία: Προκλήσεις και Προοπτικές σε Μεταβατικό Στάδιο), Consumer Co-operative Institute of Japan (Ιαπωνικό Ινστιτούτο Καταναλωτικού Συνεταιρισμού), Τόκιο.

(Συμμετοχή σελ. 8)

7. J. Birchall & R. Simmons (2009) “Co-operatives and poverty reduction: evidence from Sri Lanka and Tanzania” (Συνεταιρισμοί και η μείωση της φτώχειας: στοιχεία από τη Σρι Λάνκα και την Τανζανία)

(Συμμετοχή σελ. 8)

8. Pateman, C. (1970) “Participation and Democratic Theory” (Συμμετοχή και Δημοκρατική Θεωρία), Cambridge: Cambridge University Press

(Συμμετοχή σελ.8)

9. “Co-operatives UK: The UK’s Co-operative Economy 2011” (Συνεταιρισμοί ΗΒ: Συνεταιριστική Οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου για το 2011)

(http://www.uk.coop/sites/default/files/docs/the_co-operative_economy_2011.pdf)

(Συμμετοχή σελ. 8)

10. “ESPAS (2011) Global Trends 2030: Citizens in an Interconnected and Polycentric World” (ESPAS (2011) Παγκόσμιες Τάσεις 2030: Οι Πολίτες σε ένα Διασυνδεδεμένο και Πολυκεντρικό Κόσμο)

(http://www.iss.europa.eu/uploads/media/ESPAS_report_01.pdf)

(Συμμετοχή σελ. 9)

11. Paul Mason (2012) “Why it’s kicking off everywhere: the new global revolutions” (Γιατί υπάρχουν αναταραχές παντού: οι νέες παγκόσμιες επαναστάσεις)

(Συμμετοχή σελ. 10)

12. Cornel West, φιλόσοφος, ακαδημαϊκός και ακτιβιστής
(http://www.democracynow.org/blog/2011/9/29/cornel_west_on_occupy_wall_street_its_the_makings_of_a_us_autumn_responding_to_the_arab_spring)
(Συμμετοχή σελ. 10)
13. Βλ. R. Murray (2010) "Co-operation in the Age of Google" (Συνεταιρισμός στην εποχή του Google), (<http://www.uk.coop/ageofgoogle>), P. Skinner (2012) "Open Co-operation: Towards a Blueprint for a Co-operative Decade" (Ανοικτός Συνεταιρισμός: Προς ένα Σχεδιάγραμμα για μια Συνεταιριστική δεκαετία), (http://2012.coop/sites/default/files/ICA_Blueprint_draft_English_single%20pages_LR.pdf)
(Συμμετοχή σελ. 10)
14. Pestoff, V.A. (1998) "Beyond the Market and State: Social Enterprises and Civil Democracy in a Welfare Society" (Πέρα από την Αγορά και το Κράτος: Κοινωνικές Επιχειρήσεις και Αστική Δημοκρατία σε μια Κοινωνία Πρόνοιας), Aldershot, UK & Brookfield, NJ: Ashgate
(Συμμετοχή σελ. 10)
15. R. Wilkinson & K. P. Pickett (2010) "The Spirit Level" (Το Πνευματικό Επίπεδο), Λονδίνο & Νέα Υόρκη: Penguin
(Βιωσιμότητα σελ.14)
16. M. Porter & M. Kramer (2011) "Creating Shared Value" (Δημιουργώντας Μοιρασμένη Αξία), Harvard Business Review, Ιαν-Φεβ 2011
(Βιωσιμότητα σελ. 14)
17. Οι ορισμοί βασικών λέξεων στην Wikipedia στο <http://en.wikipedia.org/wiki/Sustainability> (Βιωσιμότητα)
(Βιωσιμότητα σελ. 14)
18. J. Michie (2011), "Promoting Corporate Diversity in the Financial Services Sector" (Προωθώντας την Εταιρική Ποικιλομορφία στον Τομέα των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών), Policy Studies (Πολιτικές Μελέτες), Τόμος 32, Τεύχος 4, σελ. 309-23
(Βιωσιμότητα σελ. 15)
19. Βλ. W. Lazonick & M. O'Sullivan (2000) "Maximizing shareholder value: a new ideology for corporate governance" (Μεγιστοποιώντας την αξία για τους μετόχους: μια νέα ιδεολογία για την εταιρική διακυβέρνηση), Economy & Society (Οικονομία & Κοινωνία), Τόμος. 29, Νο. 1, σελ. 13-35
(Βιωσιμότητα σελ. 15)
20. Βλ. H. Hesse & M. Chihak (2007) "Co-operative Banks and Financial Stability" (Συνεταιριστικές Τράπεζες και Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα), IMF (ΔΝΤ), (<http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2007/wp0702.pdf>), G. Ferri (2012) "Credit Co-operatives: Challenges and opportunities in the new global scenario" (Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί: Προκλήσεις και ευκαιρίες στο νέο παγκόσμιο σενάριο), EURICSE Working Paper (Μελέτη Εργασίας) No. 032/12 (<http://euricse.eu/en/node/2044>)
(Βιωσιμότητα σελ. 15)
21. Βλ. Ownership Commission (Επιτροπή Ιδιοκτησίας) (2012) "Stewardship, Diversity & Plurality" (Διαχείριση, Διαφορετικότητα και Πολλαπλότητα), (http://ownershipcomm.org/our-les/ownership_commission_2012.pdf)
(Βιωσιμότητα σελ. 15)
22. Βλ. R. Putnam (2000) "Bowling Alone", London & NY (Λονδίνο & Νέα Υόρκη): Simon & Schuster
(Βιωσιμότητα σελ. 15)
23. Για τις Ιταλικές περιπτώσεις, βλ. www.euricse.eu, για τις Ιαπωνικές περιπτώσεις, βλ. Pestoff V.A. (2008) "A Democratic Architecture for the Welfare State" (Η Δημοκρατική Αρχιτεκτονική για το Κράτος Πρόνοιας), Κεφάλαιο 7, Routledge, Kurimoto, A. (2003) "Co-operation in Health and Social Care: It's Role in Building Communities" (Συνεταιρισμός στην Υγεία και στην Κοινωνική Φροντίδα), Mark Lyons και Samiul Hasan (Eds.) Social Capital in Asian Sustainable Development Management (Το Κοινωνικό Κεφάλαιο στην Βιώσιμη Διαχείριση της Ανάπτυξης στην Ασία), Nova Science Publishers Inc, Νέα Υόρκη
(Βιωσιμότητα σελ. 16)
24. UN Resolution (Ψήφισμα ΟΗΕ) 56/114 εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2001 (http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/56/114)
(Βιωσιμότητα σελ. 16)
25. ILO Co-operative Branch (Συνεταιριστικός Τομέας της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, ΔΟΕ) (2012) "Sustainable Energy Co-operatives (draft)" (Βιώσιμη Ενέργεια Συνεταιρισμοί (προσχέδιο)), Γενεύη
(Βιωσιμότητα σελ. 16)
26. Για σχόλια σε ορισμένα από αυτά, βλ. G. Mulgan (2010) "Measuring Social Value" (Μετρώντας την Κοινωνική Αξία), Stanford Social Innovation Review (Stanford Κοινωνική Καινοτομία, Αξιολόγηση), New Philanthropy Capital (Νέο Φιλανθρωπικό Κεφάλαιο) (2012) Principles into Practice: How charities and social enterprises communicate impact (Αρχές σε Πρακτική: Πώς τα φιλανθρωπικά ιδρύματα και η επίπτωση της επικοινωνίας των κοινωνικών επιχειρήσεων)
(Βιωσιμότητα σελ. 18)
27. Βλ. Για παράδειγμα, L. Saisset et al (2011) "A Co-operative Performance Measurement Proposal" (Μια Πρόταση για την Μέτρηση της Συνεταιριστικής Επίδοσης), Working Paper Moisa (Εγγραφο Εργασίας Moisa) 2011-3
(Βιωσιμότητα σελ. 18)
28. J. Quarter et al. (2007) "What Counts: Social Accounting for Nonprofits and Co-operatives" (Τι Μετράει: Κοινωνική Λογιστική για Μη-κερδοσκοπικούς Οργανισμούς και Συνεταιρισμούς), London (Λονδίνο): Sigel, Bouchard, M. J (2009) (ed.) "The Worth of the Social Economy: An International Perspective" (Η Αξία της Κοινωνικής Οικονομίας: Μια Διεθνής Προοπτική), Brussels (Βρυξέλλες): Peter Lang
(Βιωσιμότητα σελ. 18)
29. "Promoting the Understanding of Co-operatives for a Better World" (Προωθώντας την Κατανόηση για τους Συνεταιρισμούς για έναν Καλύτερο Κόσμο) (Μάρτιος 2012)
(Νομικό πλαίσιο σελ. 26)
30. Ψήφισμα που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση στις 19 Δεκεμβρίου 2001, "Co-operatives in social development" (Οι συνεταιρισμοί στην κοινωνική ανάπτυξη), A/RES/56/114 σε ακολουθία της έκθεσης του Γενικού Γραμματέα για τους Συνεταιρισμούς στην κοινωνική ανάπτυξη, που διανεμήθηκε τον Μάιο
(Νομικό πλαίσιο σελ. 26)

31. Η ΔΟΕ (Διεθνής Οργάνωση Εργασίας) δημοσίευσε στη συνέχεια Αναθεωρημένες Κατευθυντήριες Γραμμές για την Συνεταιριστική Νομοθεσία από τον Hagen Henry, 2η αναθεωρημένη έκδοση, 2005 (http://www.ilo.org/emment/Publications/WCMS_094045/lang--en/index.htm) (Νομικό πλαίσιο σελ. 26)
32. Είναι επίσης η βάση του UN Resolution 56/114 (Ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών 56/114) που καλεί τις κυβερνήσεις και άλλους σχετικούς φορείς να χρησιμοποιήσουν και να αναπτύξουν πλήρως “τις δυνατότητες και τη συμβολή των συνεταιρισμών για την επίτευξη των στόχων στην κοινωνική ανάπτυξη, ιδίως για την εξάλειψη της φτώχειας, την γενιά της πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης και της ενίσχυσης της κοινωνικής ένταξης” (Νομικό πλαίσιο σελ. 28)
33. Αυτό είναι το επιχείρημα που έχει γίνει πρόσφατα στο Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο από την Επιτροπή Ιδιοκτησίας. Βλ. Ownership Commission (2012) “Plurality, Stewardship & Engagement” (Επιτροπή Ιδιοκτησίας (2012) Πολυμορφία, Διαχείριση & Σύμπλεξη) (Νομικό πλαίσιο σελ. 28)
34. Το παράδειγμα της επιτυχούς περίπτωσης της Νορβηγικής κυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ότι η Βοήθεια προς τους συνεταιρισμούς ήταν συμβατή με την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία για τις Κρατικές Ενισχύσεις, παρέχει ένα προηγούμενο για το πώς τα οφέλη των συνεταιρισμών μπορούν να εξηγηθούν στις ρυθμιστικές αρχές. (Νομικό πλαίσιο σελ. 29)
35. Παρόμοια με το Competition Network for anti-trust regulators (Δίκτυο Ανταγωνισμού για τις αντιμονοπωλιακές ρυθμιστικές αρχές) (Νομικό πλαίσιο σελ. 30)
36. ACI Americas (2009) “Framework Law for the Co-operatives in Latin America” (Νόμος-πλαίσιο για τους Συνεταιρισμούς σε χώρες της Λατινικής Αμερικής) (http://www.aciamerica.coop/IMG/pdf/Libro_Marco_Leyes.pdf) (Νομικό πλαίσιο σελ. 30)
37. EURICSE Working Paper (Εγγραφο Εργασίας) N.024/12 New Study Group on European Co-operative Law: Principles Project (Νέα Ομάδα Μελέτης για το Ευρωπαϊκό Συνεταιριστικό Δίκαιο: Έργο για τις Αρχές) (<http://www.euricse.eu/en/node/1963>) (Νομικό πλαίσιο σελ. 30)
38. EURICSE Working Paper (Εγγραφο Εργασίας) N.023/12 “Co-operative Identity and the Law” (Συνεταιριστική Ταυτότητα και ο Νόμος), Antonio Fici (<http://www.euricse.eu/en/node/1962>) (Νομικό πλαίσιο σελ. 30)
39. Η χρηματοδότηση παρέχεται επίσης και από Συνεταιριστικά Ιδρύματα Χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και τραπεζών (Κεφάλαιο σελ. 32)
40. Βλ., για παράδειγμα το, NCBA (2011) “National Co-operative Investment Capital Fund Information Memorandum for Pre-Fund Working Capital” (Πληροφοριακό Υπόμνημα Επένδυσης Εθνικού Συνεταιριστικού Κεφαλαίου για το προ-Αμοιβαίο Κεφάλαιο Κίνησης) (Κεφάλαιο σελ. 32)
41. Webb και άλλοι (2010) “Co-operative Capital: What it is and Why our World Needs it” (Συνεργατικό Κεφάλαιο: Τι είναι και Γιατί ο Κόσμος μας Χρειάζεται) (http://euricse.eu/sites/euricse.eu/files/db_uploads/documents/1281102442_n626.pdf) (Κεφάλαιο σελ. 32)
42. Καθώς 10 εκατομμύρια τραπεζικοί λογαριασμοί έχουν αφήσει τις μεγαλύτερες τράπεζες των ΗΠΑ από το 2010, μετά την κίνηση της εκστρατείας “Move Your Money”, οι Πιστωτικές Ενώσεις των ΗΠΑ έχουν απολαύσει μια αύξηση της εργασίας τους, ως αποτέλεσμα. Έτσι ώστε το 30% του πληθυσμού να ανήκει πλέον σε πιστωτικές ενώσεις συνεταιριστικής ιδιοκτησίας (αυξήθηκε από 89 εκατ. το 2008 σε 94 εκατ. σήμερα). [csmonitor.com: “Co-operative businesses provide a new-old model for job growth” (Οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις παρέχουν ένα νέο-παλιό μοντέλο για την αύξηση των θέσεων εργασίας”, 02/04/2012] (Κεφάλαιο σελ. 33)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Εξώφυλλο και σελίδες 1, 21: Coop Italia [Ιταλία]

Σελίδες 3, 14: Co-operative Group, UK [Ηνωμένο Βασίλειο]

Σελίδες 5-6, 19: Coop Sweden [Σουηδία]

Σελίδα 12: IFFCO (Indian Farmers Fertiliser Co-operative): Phulpur, Uttar Pradesh, India [Ινδία]

Σελίδα 16: Midlands Co-operative, UK [Ηνωμένο Βασίλειο]

Σελίδα 20: Eroski, Spain [Ισπανία]

Σελίδες 23, 27, 33-34: Coop Nederland [Ολλανδία]

Σελίδες 31: Desjardins, Canada [Καναδάς]

Σελίδες 9, 35: Mondragon, Spain (@Lydie Nesvadba for CECOP - CICOPA Europe) [Ισπανία]

ΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ

Ένας συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη οργάνωση προσώπων, στην οποία εντάσσονται εθελοντικά, για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους μέσω μιας από κοινού ιδιόκτητης και δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης.

ΑΞΙΕΣ

Οι συνεταιρισμοί βασίζονται στις αξίες της αυτο-βοήθειας, της αυτο-ευθύνης, της δημοκρατίας, της ισότητας, της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης. Κατά την παράδοση των πρώτων ιδρυτών, τα μέλη του συνεταιρισμού πιστεύουν στις ηθικές αξίες της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής ευθύνης και φροντίδας για τους άλλους.

ΑΡΧΕΣ

Οι συνεταιριστικές αρχές είναι οι κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες οι συνεταιρισμοί προσπαθούν να εφαρμόσουν τις αξίες τους στην πράξη.

1. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ και ΑΝΟΙΚΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ [εγγραφή ή αποχώρηση μέλους]

Οι συνεταιρισμοί είναι εθελοντικές οργανώσεις, ανοικτές σε όλα τα πρόσωπα που είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες τους και πρόθυμοι να αποδεχθούν τις ευθύνες των μελών, χωρίς φυλετική, κοινωνική, πολιτική, θρησκευτική διάκριση ή διάκριση φύλλου.

2. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ από τα ΜΕΛΗ

Οι συνεταιρισμοί είναι δημοκρατικές οργανώσεις διοικούμενες από τα μέλη τους, τα οποία συμμετέχουν ενεργά στον καθορισμό των πολιτικών και στη λήψη των αποφάσεων. Οι άνδρες και οι γυναίκες που υπηρετούν ως εκλεγμένοι αντιπρόσωποι είναι υπόλογοι στα μέλη. Στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς τα μέλη έχουν ίσα δικαιώματα ψήφου (ένα μέλος, μία ψήφος) και οι συνεταιρισμοί σε άλλα επίπεδα οργανώνονται επίσης με δημοκρατικό τρόπο.

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ των ΜΕΛΩΝ

Τα μέλη συμμετέχουν με ισότιμο τρόπο και ελέγχουν με δημοκρατικό τρόπο το κεφάλαιο του συνεταιρισμού τους. Τουλάχιστον ένα μέρος αυτού του κεφαλαίου είναι συνήθως η κοινή περιουσία του συνεταιρισμού. Τα μέλη συνήθως λαμβάνουν περιορισμένη αποζημίωση, αν λαμβάνουν, για το κεφαλαίο που κατέβαλαν ως προϋπόθεση για την ένταξή τους. Τα μέλη διαθέτουν τα πλεονάσματα για οποιονδήποτε ή και για όλους από τους παρακάτω σκοπούς: την ανάπτυξη του συνεταιρισμού τους, ενδεχομένως για την δημιουργία αποθεματικών, των οποίων ένα μέρος τουλάχιστον θα είναι αδιαίρετο, για ωφελήματα προς τα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με τον συνεταιρισμό, και για την υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που έχουν εγκριθεί από τα μέλη του.

4. ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ και ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ

Οι συνεταιρισμοί είναι αυτόνομες οργανώσεις αυτο-βοήθειας που ελέγχονται από τα μέλη τους. Εάν συνάπτουν συμφωνίες με άλλους οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων και των κυβερνήσεων ή αντλούν κεφάλαια από εξωτερικές πηγές, το κάνουν με όρους που διασφαλίζουν τον δημοκρατικό έλεγχο από τα μέλη τους και διατηρούν την συνεταιριστική αυτονομία τους.

5. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ και ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι συνεταιρισμοί παρέχουν εκπαίδευση και κατάρτιση στα μέλη τους, τους εκλεγμένους αντιπροσώπους, τους διευθυντές και τους εργαζομένους τους, ώστε να μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών τους. Ενημερώνουν το ευρύ κοινό -ιδιαίτερα στους νέους και τους διαμορφωτές της κοινής γνώμης- για τη φύση και τα οφέλη του συνεταιρισμού.

6. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ των ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Οι συνεταιρισμοί εξυπηρετούν τα μέλη τους περισσότερο αποτελεσματικά και ενισχύουν το συνεταιριστικό κίνημα δουλεύοντας μαζί μέσω των τοπικών, εθνικών, περιφερειακών και διεθνών δομών.

7. ΜΕΡΙΜΝΑ για την ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Οι συνεταιρισμοί εργάζονται για την βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους με πολιτικές που εγκρίνονται από τα μέλη τους.